

Nepriklausoma

Lietuva

This paper was mailed
Wednesday, January 22, 1992

RLP(LK) 2828

Nr. 2. (52-ji metai) • 1992 m. SAUSIO-JANUARY 22 d. • DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS • 7722 GEORGE St., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. • Tel.: 366-6220 • \$ 1-

ĮVYKIŲ APŽVALGA

h. n.

VILNIAUS ARKIVYSKUPIJA - LIETUVOS BAŽNYTINĖS PROVINCIJOS DALIS

Praeitame NL numeryje buvo paskelbta apie arkivyskupo Audrio Bačkio paskyrimą naujuoju Vilniaus arkivyskupu ir paminėta, kad lieka neišspręstas Vilniaus arkivyskupijos klausimas, nes ji dar vis Lenkijos bažnytinės provincijos dalis.

Pasirodo, kaip rašoma TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ š.m. sausio 1 d. numeryje, po piežius Jonas Paulius II, paskirdamas naująjį arkivyskupą, ir Vilniaus arkivyskupiją priskyrė Lietuvos bažnytinei provincijai. Apie tai "T.Ž.-iams" pranešęs prelatas L. Tulaba iš Romos.

NL praeitojo numerio informacija buvo parašyta, pasinaudojus DRAUGO (gruodžio 27 ir 28 d.d. numeriuose) dienraščio paskelbtomis pranešimais. Juose buvo minima tik tai, kad paskirtas arkivyskupas ir idėta jo trumpa biografija. Apie Vilniaus arkivyskupijos priklausomumą Lietuvai - ne žodžio. NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS redakcija negavo jokio pranešimo apie tai, nei iš Romos, nei iš kitų lietuviškų informacijų šaltinių. Ta proga ir norėjusi išreikšti pageidavimą, kad apie tokius ir panašius visiems lietuviams svarbius įvykius būtų informuojama tiesiogiai visais lietuviškoji spauda.

UKRAINOS NEPRIKLAUSOMYBĖ NELYGINAMA SU QUÉBEC'O PROVINCIJOS SEPARATIZMU

Š.m. sausio mėn, 11 d., atvykęs į Kanadą Ukrainos Aukščiausiosios Tarybos (Rados) deputatas Stefan Chmara nemato jokio panašumo tarp Ukrainos tautinio sąjūdžio laisvės ir nepriklausomybės siekių ir Québec'o provincijos separatistinių tendencijų. "Nėra jokios paralelės", - jis tvirtino, - "Québec'as visuomet galėjo kovoti už savo teises laisvai ir demokratiškai, demokratiškoje santvarkoje. Tuo tarpu Ukrainoje bet koks demokratinis sąjūdis buvo uždraustas sovietinių okupacinių pajėgų".

Jo nuomone, Québec'o provincijos problemas galima išspręsti taikiai ir demokratiškai, kaip įprasta demokratinėje santvarkoje, jeigu tikrai turima geros valios.

S. Chmara, 54 m. amžiaus, buvo suimtas 1980 metais ir nubaustas 7 mėn. kalėti, nes parašė

straipsnius apie tai, kaip sovietinė valdžia Kremliuje 1923-24 metais badu išmarino kelis milijonus ukrainiečių, o kitus kelis milijonus istrėmė mirčiai į amžinojo išalo koncentracijos stovyklas Sibire.

S. Chmara atvyko Kanadon ieškoti artimesnių politinių ir ekonominių ryšių su Kanada ir painformuoti gausią ukrainiečių bendruomenę Kanadoje (apie 1 milijoną) apie dabartinę padėtį nepriklausomoje Ukrainoje. Jis Kanados reporteriams tvirtino, kad Ukraina tikrai laikinai esanti nariu Jelein'o sudarytoje Nepriklausomų Valstybių Sandraugoje. Ukrainos galutinis tikslas yra tapti visais atžvilgiais nepriklausoma valstybe. Tačiau dabartinės problemos su Rusija dėl Viduržemio jūros laivyno būsiančios išspręstos taikingu būdu. Tai patvirtino ir užsienio žinių agentūros, kita dieną paskelbdamos, kad dėl Ukrainos vandenynse esančių karo laivų jau susitarta.

NORI SOVIETIŠKOS DIKTATŪROS IR STALINO

Š.m. sausio 12 d. Maskvoje demonstravo apie 5000 buvusių komunistų. Kalbėtojų tarpe buvo ir šovinistinės karių organizacijos SKYDAS narių. Kalbėtojai reikalavo suimti Gorbačiov'ą ir Jelein'ą ir teisti juos kaip vlstybės išdavikus, grąžinti senąjį stalinistinį režimą, atstatyti senąsias sovietinės imperijos ribas ir senąją komunistų partijos diktatūrą. Susirinkusieji mojavo senosiomis sovietinėmis raudonomis vėliavomis, kilnojo senuosius komunistinius šūkius bei Lenino ir Stalino atvaizdus ir sugiedojo senąjį bolševikinį himną. Ir visa tai dėl to, kad, anot kalbėtojų, demokratija ir reformos sužlugdžiusios galingąją sovietinę imperiją ir atnešusios eiles prie krautvių ir prekių stoką.

Kaip greitai ir lengvai rusai pamiršo neseną praeitį! Kas gi beprotiškai ginkluodamasis žlugdė, jau nuo 1917 metų, sovietinę ekonomiją, sukeldamas nedaug tikslų (net badą), begalines eiles, tik partiečiams ir bonzoms skirtas specialias krautuves, netikusią transportaciją, jei ne senoji komunistinė santvarka? Argi rusai ir vėl trokšta KGB šnipų, tardymų, persekiojimų, Sibiro koncentracijos stovyklų ir kulkos į pakaušį? Lietuva, Latvija, Estija ir visos kitos nepriklausomybės trokštančios respublikos, atsikrაცისios komunistinės priespaudos, tikrai nenori

net girdėti apie "plačiąją socialistinę tėvynę" ir "Kremliaus didžiuosius brolius".

IZRAELIO VYRIAUSYBĖS KRIZĖ

Atsistatydinus penkiems kraštutinių dešiniųjų partijų ministeriams, Icak Šamir'o vyriausybė prarado turėtają nedidelę daugumą Izraelio parlamente (knesete). Šie ministrai atsistatytino todėl, kad, anot jų, Šamir'o vyriausybė daranti per daug nuolaidų palestiniečiams. Toks argumentas tikrai nustebino ir palestiniečius, su kurių delegacija Izraelio delegacija dar vis nepradeda rimtai tartis, ir daugumą pasaulio valstybių.

Paskutiniu metu vis dar tebestatomos gyvenvietės okupuotose arabų srityse, nors net JAV išakmiai prašė Izraelio to nedaryti, o trėmimai palestiniečių iš jų gimtosios žemės, prieš visus tarptautinės teisės nuostatus, vargu ar pavadinti nuolaidžiavimu palestiniečiams.

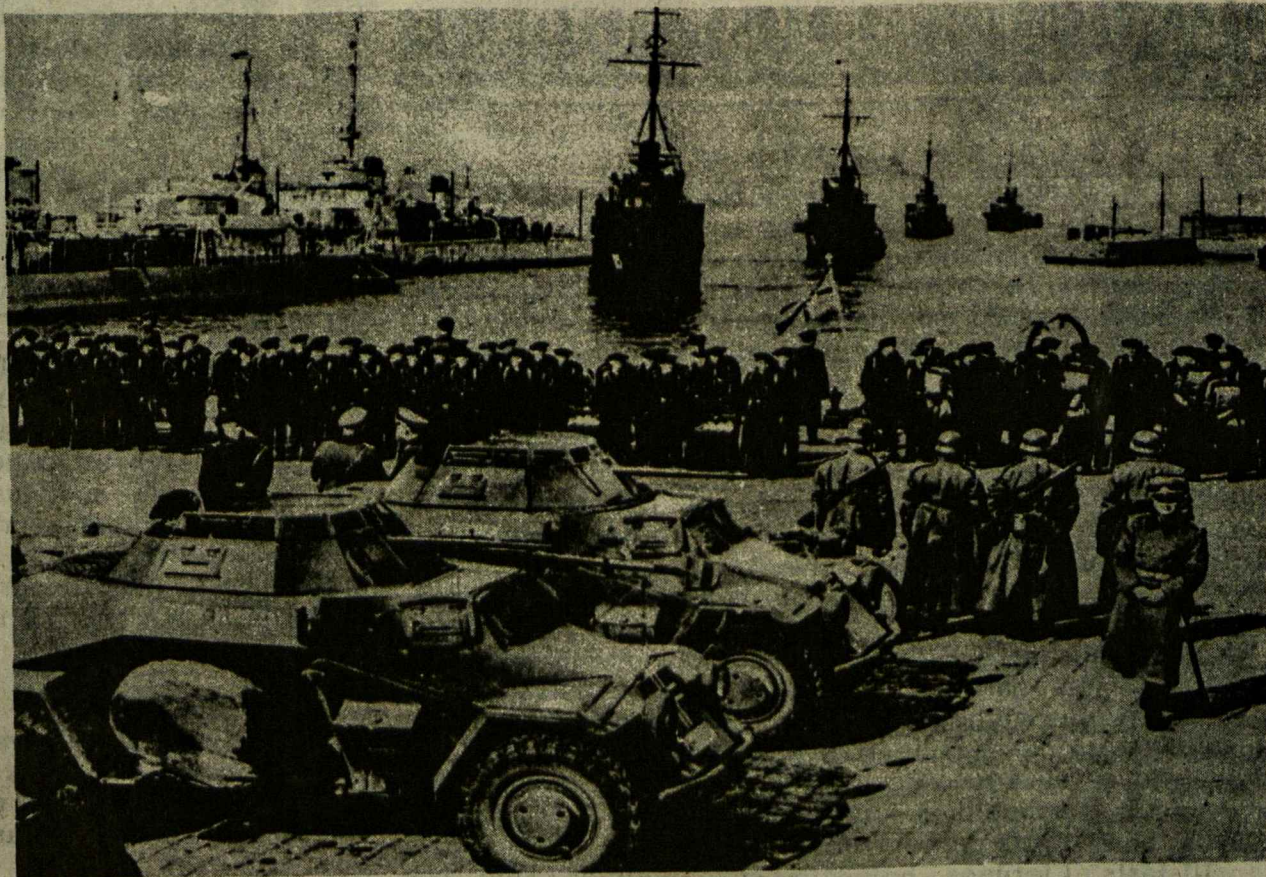
Šamir'as paskelbė pravėsią naujus rinkimus kada nors šių metų vasarą, o dabar esą, tęsiasi taikos derybas su arabais. Po nesenai Washington'e įvykusių bergždžių derybų, sekančios turėtų įvykti Maskvoje. Į šias jau pranešė nevyksianti nei Sirija nei Libanas. Darbiečių partija, kuri sudaro pagrindinę opoziciją Izraelio parlamente, siūlo derybas atidėti po būsimų rinkimų. Politiniai stebėtojai mano, kad rinkimus laimėtų dabartinio premjero Šamir'o gerokai dešinioji Likud partija, kuri nelinkusi palestiniečiams suteikti net ir labai ribotos autonomijos, nekalbant jau apie atskirą valstybę.

KEISTI IR NEAPGALVOTI ALBERTOS PREMJERO PASISAKYMAI

Albertos provincijos premjeras Don G. Getty savo priešrinkiminėje kalboje pasakiojo sausio 9 d. Edmontone, pasmerkė Kanados dvikalbiškumo politiką ir siūlė panaikinti Kanados daugiakultūrinę programą ir nebeskirti Kanados tautinėms mažumoms jokios finansinės paramos.

Politiniai komentatoriai mano, kad Getti, taip kalbėdamas, nori laimėti balsus tų provincijos gyventojų, kurie pastaruoju metu ėmė remti Reformų partiją (Reform Party), skelbiančią, ypač Vakarų provincijose, siauražiūrišką ir fanatišką savo kiemo ideologiją, pasižymintį ir neapykanta visoms tautinėms mažumoms, įskaitant ir prancūziškai kalbančius kvebekiečius.

Šiuo metu, kai vyksta gyvybiniai konstituciniai svarstymai, gali nulemti visos Kanados ateiti, tokie premjero Getti skleidžiami antiprancūziški išsišokimai

HITLERININKAI OKUPUOJA KLAIPĖDOS KRAŠTĄ, 1939 m. kovo mėn. 23 d.

tiktai parodo jo politinį naivumą ir plokštumą. Tai gera pamoka tiems, kurie renka į atsakingus postus buvusius amerikietiško futbolo "žvaigždes", niekad nepasizymėjusius intelektualinėmis savybėmis.

KIEK SOVIETŲ KARIUOMENĖS LIETUVOJE

Kaip skelbia Lietuvos spauda, Lietuvoje dar esama apie 100.000 sovietų karių. Toks didelis skaičius svetimų okupacinių karių pajėgų kelia pagrįsto ir suprantamo rūpesčio ir Lietuvos vyriausybei, ir Lietuvos gyventojams. Tą visą nepageidaujamą kariauną Lietuva turi maitinti ir aprūpinti kitomis pragyvenimo priemonėmis. Maskva apie savo karių ištraukimą iš Lietuvos nenori nė kalbėti. Buvo užsiminta, kad tai bus įvykdyta gal tik iki 1994 metų. Labai aišku, kad patys kareiviai (ir ypač karininkai) nenori atsisakyti gero gyvenimo Lietuvoje. Tuo tarpu Lietuvos vyriausybė turi žinių, kad tos kariuomenės tarpe esama tokių, kurie planuoja visokias slaptas operacijas prieš Lietuvos valdžią. Todėl stiprinami Lietuvos Vidaus Apsaugos daliniai, o Lietuvos piliečiams bus leidžiama turėti ginklą savo asmeninei apsaugai.

Per praeituosius metus į naujai formuojamą Lietuvos kariuomenę priimta ir prisaikdinta 380 karininkų ir jiems suteikti atitinkami kariški laipsniai.

Šių metų pradžioje Ignalinos atominės jėgainės apsaugą perims Lietuvos karinės pajėgos, o visų kalėjimų sargybą perims Lietuvos Krašto Apsaugos kariūnai.

GERAS PRAEITŲ METŲ DERLIUS LIETUVOJE

Labai geras praeitųjų metų derlius Lietuvoje: javų užderėjo 6% daugiau, negu 1990 m., bulvių 4%, daržovių net 15% daugiau.

1923 m. sausio mėn. 15 d. KLAIPĖDOS KRAŠTE LIETUVIAI SUKILĘ, PRIVERSDAMI KAPITULIUOTI PRANCŪZUS IR PAREIKALAVO, KAD MAŽOJI LIETUVA BŪTŲ ATSKIRTA NUO VOKIETIJOS. PRAŠE SAJUNGININKŲ, KAD KRAŠTĄ PRIJUNGTŲ PRIE LIETUVOS. (Versalio sutartimi buvo atskirtas tik Klaipėdos Kraštas ir pavestas valdyti prancūzams. Prisidėjo ir lenkų intrigos sudaryti "Freihstadt", kad vėliau gautų tą kraštą sau prisiskirti).

Pergyvenus hitlerininkų ir sovietų okupacijas, Klaipėdos Kraštas vėl atsideria rimtų svarstymų kryžkelėje. Lietuvai tapus nepriklausoma valstybe, Rytprūsiai atsidūrė izoliuotoje zonoje, - dirbtinai sudaryta sritis, toli nuo Rusijos, kurioje yra įsitaisę arti milijono karininkų su šeimomis, privalomos tarnybos kareivių, jūrininkų, žvejų ir kit. Rytprūsiuose dabar gyvena tik 4.000 vokiečių. Reikia tikėtis, kad problema spęs apgalvotai ir teisingai, bet tai bus nelengva padaryti.

LIETUVĄ JAU PRIPAŽINO ŠIMTAS VALSTYBIŲ

Iki naujųjų 1992 metų sausio 1 dienos nepriklausomąją Lietuvą jau pripažino beveik šimtas valstybių. Pirmoji, kaip jau buvo skelbta, Lietuvą pripažino drąsioji ir šaunioji Islandija 1991 m. vasario 11 dieną. Rugpjūčio 23 d. - antroji buvo Latvija, mūsų kaimynė, pripažinusi Lietuvą. Po to kasdien pripažindavo bent kelios valstybės, taip kad iki 1991 m. rugsėjo mėn. 1 d., t.y., per vieną savaitę, Lietuvą pripažino net 33 valstybės.

Lietuvą, Latviją ir Estiją iki šiol, be to, pripažino arba ir įrašė narėmis šios tarptautinės organizacijos: Europos Bendrija, UNESCO, Pasaulio Sveikatos Organizacija, Šiaurės Taryba, Jungtinių Tautų Organizacija, Tarptautinė Darbo Sąjunga, Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencija, Tarp-parlamentinė Sąjunga, Tarptautinis Olimpinis Komitetas, Baltijos Santarvė ir dar kitos.

/ nukelta

į 2 psl...../

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBOS PIRMININKĖ IŠVYKSTA Į LIETUVĄ

Kanados Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkė Gabija Juozapavičiūtė-Petrauskienė sausio mėn. išvyksta į Vilnių dirbti Lietuvos Vyriausybės aparate. Kanadoje gimusi lietuvaitė G. Petrauskienė baigė Toronto universitetą, turi socialinio aprūpinimo ir socialinių programų planavimo bei administravimo magistro laipsnį, 18 metų dirbo Ontario provincijos socialinio aprūpinimo ministerijoje specialiųjų projektų vedėja. Ji buvo Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkė ir jaunimo kongresų organizatorė,

yra Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos. vice-pirmininkė ryšių reikalams.

Į Vilnių G. Petrauskienė vyksta Lietuvos vyriausybės kvietimu pagal Kanados techninės paramos Lietuvai programą. Kiek vėliau į Lietuvą išvyks ir jos vyras, psichologijos mokslų daktaras Rimantas Petrauskas. Vaikų neurologijos specialistas dr. Petrauskas dėstys Šiaulių pedagoginiame institute ir dirbs paauglių krizės centre, kuris kuriamas Vilniuje. Į Lietuvą Petrauskai laikinai persikelia su dviem vaikais.

Nepriklausoma Lietuva

Už Nepriklausomą Lietuvą! Už išlikimą Kanadoje!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje – \$ 25,-
Rėmėjo – \$ 30.

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

SAJŪDŽIO SUVAŽIAVIME

Praeitų metų gruodžio mėn. 14-15 d.d. vyko III-iasis Lietuvos Sąjūdžio suvažiavimas, skirtas peržiūrėti 20-ties mėnesių veiklą nuo II-jo suvažiavimo. Sąjūdžio Seimo Tarybos pirmininkas J. Tumelis pabrėžė, kad Sąjūdis nepriklauso nei vadinamiems centristams, nei komunistams ar jų klientūrinėms organizacijoms.

Suvažiavime kalbėjo Lietuvos Respublikos AT pirm. Vytautas Landsbergis, min. pirm. Gediminas Vagnorius, Halina Kobeckaitė, Kazimieras Uoka ir kiti deputatai.

Suvažiavimas priėmė rezolucijas dėl Lietuvos Respublikos karluomenės, dėl nusikaltimų žmogiskumui, dėl politinės kultūros ir kt.

Antrąją suvažiavimo dieną buvo svarstomi Sąjūdžio įstatai, nuspręsta, kad Sąjūdis yra j u d ė j i m a s, o ne partija, bet su nustatyta naryste ir kad Sąjūdžio nariais gali būti tik tie žmonės, nuoseklūs Lietuvos nepriklausomybės šalininkai. Ilgai buvo svarstomas Sąjūdžio įstatymų 7-tasis straipsnis: dėl dalyvavimo Sąjudyje. Buvo nutarta, kad Sąjūdžio nariai negali būti SSKP, LKP Respublikos, miesto ir rajonų organizacijų vadovai, buvę KGB darbuotojai ir LDDP nariai.

III-iasis Lietuvos Sąjūdžio suvažiavimas taip pat pasisakė, kad Lietuvai būtina turėti prezidentą ir priėmė rezoluciją dėl Prezidento institucijos atkūrimo.

LIETUVOS "NARIO MOKESTIS" JUNGTINĖSE TAUTOSE

Koksai bus Lietuvos "nario mokestis" Jungtinėse Tautose? Šiuo klausimu išsamų pareiškimą lapkričio 12 d. Jungtinių Tautų Penktajame Komiteete padarė Lietuvos Misijos patarėjas Darius Sužiedėlis, kalbėjęs visų trijų Baltijos valstybių vardu. Jis nesutiko su JT įnašų komiteto neseniai nustatytais "narių mokesčiais" Lietuvai, Latvijai ir Estijai, pagal oficialų tuometinį sovietinį rublio kursą (60 kapeikų už dolerį), kurį jis pavadino "iškreiptu" ir netikrovišku. Sužiedėlis pareiškė, kad realistiška rublio kursą Baltijos valstybėms nustatyti padės Pasaulio banko ir Tarptautinio valiutos fondo atstovai.

Sužiedėlis priminė, kad 1939-tais metais Baltijos valstybės buvo ūkiškai, palyginant, tvirtos ir jų ūkiai orientuoti į eksportus. Visa tai suardė priverstinė sovietizacija ir komandinis ūkis. Padėti dar pablogino sovietinės ekonomikos sugriuvimas, privedęs prie kraštutinio prekių trūkumo ir nutrauktągalviškos infliacijos. Sužiedėlis išreiškė viltį, kad Baltijos valstybių "nario mokesčiai" bus persvarstyti ir pakeisti.

Baltijos valstybių pozicija susilaukė paramos iš Vengrijos, Čekoslovakijos ir Lenkijos bloko Jungtinėse Tautose. Panašiai pasisakė Šiaurės Europos šalys, Ukraina ir Baltarusija. (ELTA)

DEBESYS NERPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PADANGĖJE

1991-iesiems, Lietuvos didžiųjų laimėjimų, metams baigiantis, Lietuvos padangėje ėmė gausiai telktis grėsmingi debesys. Formuojasi ir stiprėja Lietuvai nepalankios koalicijos.

Rusijoje prieš Borisą Jeleciną stojasi karinis-industrinis kompleksas, nepatenkintų generolų ir įmonių direktorių sąjunga (The New York Times, 1991.XII.7). Jos pagrindinis atstovas yra Jelecino viceprezidentas, buvęs generolas Aleksandras V. Ruckojus, kuris kritikuoja rinkos reformas ir ginklavimosi pramonės mažinimą.

Laisvos Europos radijo žiniomis, "juodasis pulkininkas" Viktoras Alksnis gruodžio 2 d. St. Petersburgu pareiškė Vakarų spaudos atstovams, kad Baltijos valstybių nepriklausomybė tesanti "iluzija": kai jų ūkiai sužlugę, Estija, Latvija ir Lietuva sugrįš į SSRS. Alksnis perspėjo, kad rusai Baltijos valstybėse tikrai pradeda kovoti už savo teises. Drauge su OMONo budelių garbinančiu televizijos žurnalistu Aleksandru Nevzorovu, Alksnis išteigė sąjūdį pavadintą "Naši" (Mūsiškiai), kurio tikslas yra kovoti prieš Sovietų Sąjungos iširimą.

Tebenuododamas demokratą, panašiai kalbėjo ir Gorbaciovas. Gruodžio 3 d. per televiziją perspėdamas apie "baisias" SSRS-os sugriuvimo pasekas, jis padarė užuominą, kad Baltijos valstybėse, esą, diskriminuojamos mažumos, kitų tautybių gyventojams neduodama pilietybės. Tai, perspėjo jis, turėtų būti pamoka kitoms nepriklausomybės siekiančioms respublikoms. Gorbaciovas tvirtino, jog iš Baltijos valstybėse gyvenančių rusų plaukia laiskai, kuriuose jie prašo Maskvos juos apginti... (ELTA)

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR ANŪKAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI

PASKAITYKIME VAIKAMS MŪŠŲ LIAUDIES PASAKŲ !!!

2 psl.

/.....atkelta iš 1 psl./

NAUJOS LIETUVOS PREKIŲ IŠVEŽIMO NORMOS IR TAISYKLĖS

Lietuvos vyriausybė paskelbė, kad vienas asmuo iš Lietuvos Respublikos gali išvežti arba išsiųsti prekių ne daugiau, kaip už 1000 rublių. Į šių prekių sąrašą įtrauktos ir įvairios asmeninio naudojimo ir higienos reikmenys bei apranga. Asmenų, nesumokėjusių nustatyto muto, arba gabenančių jas nenustatytoje vietoje (t.y. ne per muitinių postus), prekės bus konfiskuojamos.

Iš Lietuvos iš viso draudžiama išvežti ar išsiųsti cukrų, sūrį, sviestą ir aliejų. Mėsos ir mėsos produktų galima išvežti arba išsiųsti tiksliai 1 kilogramą, benzino ir degalų ne daugiau kaip 40 litrų ir 1 litrą tepalų automobiliui. Šie nuostatai išleisti todėl, kad kitose respublikose sumažėjus minėtiems produktams, padidėjo jų kainos ir dėl to jos išvežamos iš Lietuvos.

LIETUVA PASIRASĖ PREKYBINE SUTARTI SU RUSIJA

Lietuvos Respublikos min. pirm. Gediminas Vagnorius pasirašė svarbią ir stambią prekybinio bendravimo sutartį su Rusijos Respublika. Ta pačia proga pasirašytas ir atskiras panašaus prekybinio bendravimo dokumentas su Kaliningrado (Karaliaučiaus) sritimi.

Pagal šią sutartį Lietuva teiks Rusijai įvairių žemės ūkio produktų ir smulkiosios technologijos reikmenų, o iš Rusijos gaus už tai naftos, dujų ir kitokios žaliavos. Panaši sutartis jau pasirašyta ir su Kazachstanu.

RUOŠIAMASI LITO ĮVEDIMUI

Lietuvos Respublikos lito komitetas nutarė sudaryti Respublikos rajonų ir respublikinio pavaldumo miestų lito įvedimo komisijas. Lietuvos bankas siūlo būsimojo lito kursą: už 10 rublių- 1 litas.

VLIKO PARAMA DEMOKRATIZACIJAI IR INFORMACIJAI

Šešių savaitių bėgyje (1991 m. lapkričio 15 - gruodžio 31 d.) VLIKas išmokėjo stambesnes sumas Lietuvos diplomatinėms tarnyboms New Yorke ir Washington. Kiekvienai jų jau yra išmokėta po \$40,000.- VLIKo seimas paskyrė po \$100,000.- diplomatinė misijų demokratizacijos ir informacijos tarnybos išplėtimui. Kadangi Tautos Fondas laiko kapitalą investavęs terminuotose indėliuose, tai išmokėjimai daromi pagal indėlių subrendimą. Taip pat yra išmokėta \$10,000.- Lietuvos diplomatinei tarnybai prie Europos Bendrijos ir NATO demokratizaciniam ir informaciniam darbams.

Buenos Aires, Argentinoje išmokėta \$7,000.- Lietuvos informacijos centro įsteigimui.

VLIKo pirmininkui V. Jokubaičiui lankantis Lietuvoje buvo išmokėta virš \$2,000.- įvairiems Lietuvos atsistatymo darbams.

Yra ir visa eilė mažesnių VLIKo paramos darbų. Vėliau išleisime smulkesnę apyskaitą.

Kadangi VLIKas-Tautos Fondas skirsto visuomenės suakotus finansus, tai yra tikimasi, kad spaudoje bus paskelbtas gavusiųjų aukas atsiskaitymas.

VLIKO POSĖDIS ARTĖJANT VEIKLOS UŽBAIGIMUI

VLIKo valdybos posėdis įvyks 1992 m. sausio 25 d. Washington. Jame yra numatyta:

1. V. Jokubaičio pranešimas apie jo kelionę į Lietuvą, kurios metu dalyvavo Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio III-jame seime Vilniuje. Turėjo pasitarimus su min. pirm. G. Vagnoriumi ir Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirm. V. Landsbergiu ir su daugelio organizacijų atstovais.

2. Uždaromasis - simbolinis VLIKo veiklos posėdis įvyks 1992 m. gegužės mėn, pabaigoje. Yra numatoma suorganizuoti ekskursiją į Vilnių.

3. Tautos Fondo atstovų J. Valaičio ir A. Vakselio pranešimai.

4. Dr. K. Bobelio pranešimas dėl veiklos užbaigimo plano ir kt.

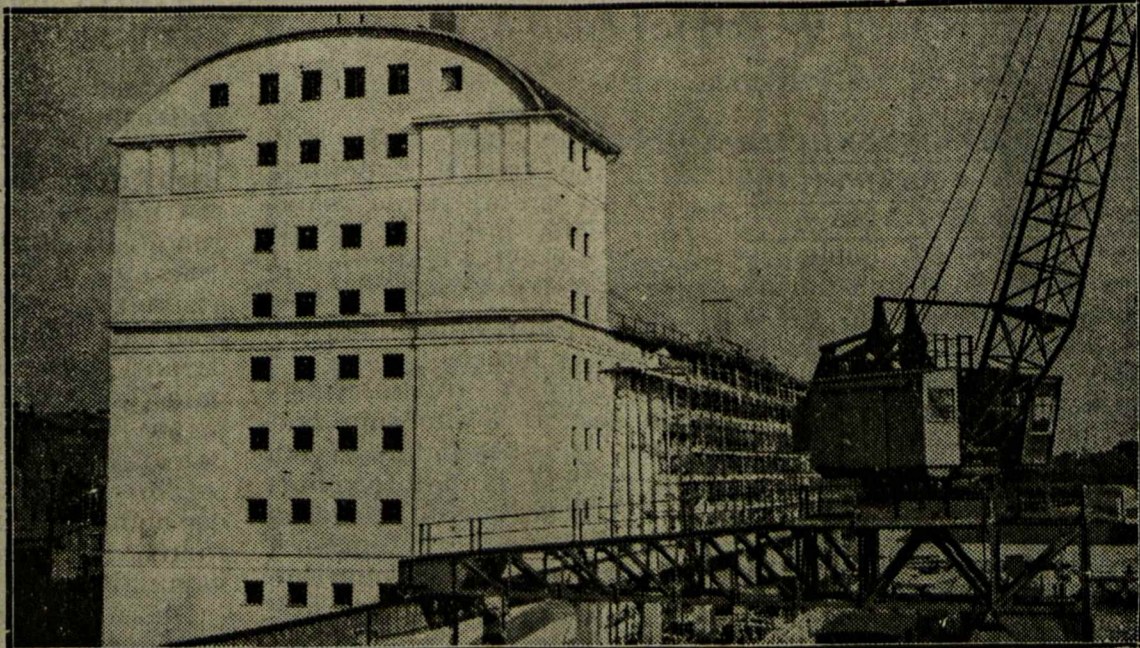
● Ruošiamasi palaipsniui VLIKo ištaigos uždarymui Washington. Nuo 1992 m. sausio 1 d. ELTOS leidimas yra sustabdytas ir paskutiniai numeriai lietuvių, anglų, vokiečių ir prancūzų kalbomis yra išleisti gruodžio mėnesį.

Nuo 1992 m. sausio 1 d. VLIKo tarnautojai J. Bobelis, G. Skučienė ir M. Vaivadienė baigė savo darbą. Reikalų vedėja J. Čikotienė ir toliau tvarkys raštinės darbus.

(ELTA)

Uostamiesčio muzikantai iš Klaipėdos. Ši grupė pasirodė labai įdomiai ir JAV lietuvių tarpe.

Grūdų sandėliai Klaipėdos uoste

ASIMETRIŠKASIS

FEDERALIZMAS

S.m.sausio mėn.19 d.jvykusiuose Halifax'e Kanados konstituciniuose pasitarimuose dalyvavo ir eiliniai Kanados piliečiai, parinkti burtų keliu. Pirmą kartą Quebec'o min.G.Rémillard iškelė asimetriškojo federalizmo terminą, kuriuo norima pasakyti, kad kiekviena provincija gali atskirai susitarti su federaline vyriausybe dėl kompetencijų apribojimo.

LIETUVIAI KAREIVĖLIAI UŽDAGŲ MIŠKE

Eugenijus Bunka aprašė praeitų metų gruodžio mėn. 12 d. "Respublikos" 282-me nr., kad Uždagų miške, netoli Zidiku, guli palaidoti lietuviai kareivėliai, tik apvilkti rusiškais uniformomis. Jiems čia ir per Vėlines niekas neuždega žvakelių.

Panevėžietis liudininkas Jurgis Barauskas tame straipsnyje atpasakoja, kaip jis slapstėsi nuo kariuomenės 1944 m., bet gruodžio mėnesį vistiek pakliuvo, kartu su kitais apie 50 vyrų. Juos visus tuomet išvežė į Vilnių ir po to už Maskvos. Išlipus iš traukinio, pasirodė, kad buvo surankiota apie pustrečio tūkstančio lietuvių vyrų. Visą mėnesį vyko apmokymas pagaliais vietovės šautuvų, "pilvais arė sniegą, patys į ledokšnius virsdami. Ne visi išlaikė, apie pusę šimto lietuviškų kauburėlių liko, kai vėl sulaipino vyrus į vagonus ir išvežė į Vakarų.

Išbadėjusius, sustirusius, vasario pabaigoje "iškovė" geležinkelio stotyje. Lietuva!

Juos surikiavo po keturis ir, lydint automatiniais ginklais apsiginklavusiems raiteliams, nuvedė į mišką ir sugrūdė į žemines. Iš kareivių viską atėmė, kas tik būtų galėję jiems palengvinti pabėgimus, bet vistiek spruko, kas ga-

lėjo. Anot liudininko, girdėjęs, kad pabėgo 500, bet juos sugaudė ir sušaudė, buvo ir kitokių kalbų, tačiau 5 vadinamus "dezerterius" čia pat sušaudė, visiems privalant žiūrėti egzekucijos.

Nualinti sąlygų vyrai krito lyg lapai ir juos vėtrė į griovį kokias dvi savaites.

Niekas neskaičiavo kiek jų ten, gal tebelaukiamų, guli Uždagų miške. Vietiniai gyventojai taip ir liko nesužinoję, ir šandien nežino apie savo žuvusius.

Vieną gražią dieną dingus visi Kuršo katilė, o paskui, kas galvą padėjo, kas suluošintas grįžo namo, kas sveiku kūnu parsirado. Bet tylėjo visi. Ir gyvieji, ir mirusieji.

Greitai devyniasdešimt antrųjų vasaris. 47-neri metal nuo tų dienų, kurias su šurpu prisimena Jurgis Barauskas. Negali būti, kad tik jis vienas išliko iš daugiau kaip dviejų tūkstančių kariuomenės mobilizuotų paskutinę karo žiemą. Turi būti dar žmonių, prisimenančių esančius Mažųjų rajone Uždagus, ir tai, kas ten vyko. PARĄŠYKITE: 5640, PLUNGE, Dariaus ir Gireno 10, "Respublikos" Korespondentų Punktas.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiksliai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: "Kapitalas Lietuvai, palūkanos - lietuvių išeivijai!"

/Autorius praleido 15 metų Sibire, tremtyje ir lageriuose. Spausdiname ištrauką iš neseniai Lietuvoje pasirodžiusios jo knygos. Red./

/ tęsinys /

Rytojaus dieną didelę vakariečių grupę išsiuntė į kitą lagerį. Būdami išaudrinę po pralaimėjimo mūsų lageryje, tie vakariečiai sugalvojo tenai atsigriebti. Nespėję naujoje vietoje nė kojų apšilti, jie puolė rusus. Pastarieji visai nebuvo pasirengę gintis, ir buvo žiauriai sumušti. Apie dešimt suseistųjų iš tenai atgabeno gydyti į mūsų ligoninę. Susipažinau su jais. Tai buvo simpatiški jauni inteligentai, daugiausia buvę Raudonosios Armijos karininkai. Jie negalėjo suvokti to, kas įvyko.

Lageriuose vykdavo nuolatinė kova tarp vagių ir vadinamųjų renegatų, arba "kalių". Vagys profesionalai negali dovanoti savo kastos išdavikams, atsisakiusiems vagių moralės kodekso ir perejusiems bendradarbiauti su administracija. Aukštosios vagių klasės atstovams - vadinamiems urkiams ar urkaganams - privalo paklusti visi, ypač politiniai kaliniai, kuriuos jie labiausiai persekiavo, laikydamiesi žemesnės rūšies žmonėmis. Tačiau ne visada ir ne visur politiniai kaliniai pasiduoavo urkių terorizavimui. Kartais jie suvienydavo jėgas nuo urkių gintis ir su jais radikaliai susidoravo, kovos arenoje palikdami po keletą lavonų. Po Stalino mirties kai kuriuose lageriuose kaliniai reikalaujavo, kad administracija urkių visai neišleistų.

Pesčianlage 1950 metais buvo apgyvendinti specialiai atrinkti politiniai kaliniai, vadinamieji liaudies priešai. Tačiau ir čia pasitaikydavo vienas kitas iš vagių aukštumėnės. Porą tokių urkaganų, atsiradusių mūsų lageryje, dar teks paminėti.

Kai tik numirė Stalinas ir buvo likviduotas Berija, reikšmas lageriuose ėmė smarkiai keistis. Laisvai samdomieji lagerio tarnautojai pradėjo su zekais gana draugiškai kalbėtis, atsakinėti į klausimus. Už nepasisveikinimą ar kepturės nenusiėmimą jau negrūdavo ir laisvai samdomieji sustodavo, žmoniskai atsakydavo į klausimus. Vakaraus barakų neužrakindavo, nors trimitas ir duodavo ženklą visiems gulti. Po sunkių dienų darbų miegas visiems būdavo mielas, prievartos čia nereikėdavo. Beje, ir gultai pasidarė minkštesni, švaresni. Kartą per metus čiužiniuose ir pagalvėse pakeisdavo skiedrutes, kiekvienam išduodavo po dvi pagalvėles, po du užvalkalus, po gerą, ilgą antklodę, užengiančią ir kojas, jau nereikėdavo jų kišti į vatinuko rankoves, kaip tai vaizdžiai aprašė A. Solženicynas. Pačių zekų pastangomis labai sumoderninta lagerio pirtis, įrengti dušai, po kuriais vienu metu galėdavo greitai nusiprausti dešimtys žmonių, nereikėdavo, kaip seniau su mediniu kubiluku laukti eilės prie šalto, paskui prie karšto vandens. Ambulatorijoje medikams rankoms nusiplauti kaliniai savo iniciatyva įtaisė kranus. Ilgainiui įrengė net automatiną šviesos signalizaciją, rodančią, kad galima iiti pas gydytoją.

Po Berijos likvidavimo specialieji lageriai greitai prarado ir savo specifinius drausmės ypatumus. Jie tuojuo susilygino su bendrais lageriais, kuriuose buvo laikomi "liaudies priešai" ir paprastai "buitininkai". Kadangi barakų jau neužrakindavo, tai ir parašos buvo išgabentos. Nuo langų nuėmė grotas. Išakė juodais dažais uždažyti visus enorų išpaustus numerius, ant zekų drabužių. Pasiskelbė, kad kiekvienas gali išsiųsti iš lagerio po du laiškus kas mėnesį, nedraudė juos rašyti ir rašalu ar cheminių pieštuku. Ir kratos, einant į darbus ar grįžtant, labai sušvelnėjo, pasidarė visai paviršutiniškos. Todėl nesunku buvo ir daugiau laisvų slapiomis išsiųsti. Jau nebaudavo zekų jei kuris dėl patogumo prie buslato prisisiūdavo ir antrą dieną. Berijos laikais į darbus varydavo labai stipri sargyba su kulcosvaidžiais ir šunimis. Pasitaikydavo, kad tie piktai šunys, atsliskusius zekus apkančiodavo, o kelnes tai gana dažnai sudraskydavo. Sunkvežimiais vežamus kalinius susodindavo kebulu dugne, juos lydėdavo po keturis kareivius, stovinius prie kabinos už tam tikro lentinio skydo. Ir iš to daug ko nebeliko. Speclageriuose zekams buvo absoliučiai uždrausta pasimatyti sus artimaisiais. Pasitaikydavo, kad žmonos, tūkstančius kilometrų važiuodavo aplankyti savo vyrų, tėvų - vaikų, seserų - brolių. Jie tegalėdavo prieiti prie lagerio vartų ir per šimtų metrų stebėti ir doro rikiuojamas brigadas arba iš darbo grįžtančias kolonas ir vienodai aprengtų numeruotų žmogų minioje žvilgsniu ieškoti to, dėl kurio įveikė tokius nuotolius. O tas nelaimingas kalinys neturėjo teisės artimajam net ranka pamotyti. Tai būdavo tikrai traagiški pasimatymai. Todėl dauguma zekų laiškais išpėdavo savuosius, kad nesivargintų ir nevažioutu. Nelinksmi būdavo tada ir tie laišakai artimiesiems. Zekai žinojo, kad atbuvę lageriuose 10,15 ar 25 metus, jie negalės sugrįžti į šeimas, nes beveik paskui kiekvieną dar vilkosi "uodegos" - po 5 metus teisių apribojimo ir ištėrimo, kurio vieta iš anksto nežinoma. Tremdavo į Šiaurę, anapus speigračio, tremdavo į Tolimuosius Rytus, tremtinių teisėmis palikdavo ir toje pačioje Karagandoje, angliu kasyklose.

Bet po "Didžiojo Vado" mirties lageriuose pasklido kalbos, kad prie kiekvieno lagerio vachtos bus statomi specialūs pasimatymų namai, įrengti su visais patogumais - vandentiekio, kanalizacija, vonia, minkštomis lovomis. Nenorėjome tikėti. Tačiau per kokią porą mėnesių ir prie mūsų lagerio vartų zekai pastatė ir įrengė tą pasimatymų namelį. Statytojai pasakojo, kad jame tikrai nemaza buitinių patogumų. Lagerio vyresnybė oficialiai paskelbė, kad tie kaliniai, kurie gerai dirba, netaužo lagerio drausmės, gali parasyti savo artimiesiems ir pakviesti juos pasimatyti. Itin geriems darbininkams, smarkiai viršijantiems išdirbio normas buvo žadama leisti pasimatymų namelyje susitikinėti vakarais, po darbo, net septynias dienas iš eilės. Lagerio viršininko leidimu vyrai tenai galėjo ir nakvoti su atvykusiomis žmonomis.

Kadangi Karaganda yra taip toli, į pasimatymus iš pradžių atvažiuodavo nedaug artimųjų. Galimas daiktas, ilgainiui būtų pradėję lankytis daugiau. Tačiau netrukus specialieji lageriai pradėti likviduoti. Kaip ir buvo galima numatyti, tas pasimatymų namelis buvo panaudojamas ir kitoms buitinėms sąlygoms, ėmė reikštis seksualinis budas. Įvairiais pretekstais į pasimatymų namelį pradėjo ateidinėti laisvos moterys, ir nebūtinai laisvo elgesio. Dangstydamosi paprastais giminytės ryšiais, jos prašydavo pasimatymų su pažįstamais zekais. Taigi, tas modernus pasimatymų namelis čia ne vienai porai praskaidrindavo gyvenimą. Kai ką jis surišo ir vėliau išformintais šeimos ryšiais.

Giminių dovanos arba siuntiniai sekams būdavo didelė materialinė ir moralinė parama. Kas gaudavo siuntinius, tas buvo laikomas laimingu. Siuntiniai labai pagerindavo kalinio mitybą, be to, iš jų galėdavo ne tik savo draugus po kiek pavaisinti, bet ir "patepti" vieną ar kitą, nuo kurio priklausydavo darbas ir visokios paslaugos. Lageryje būdavo maždaug pusantro tūkstančio zekų, kas mėnesį vidutiniškai atėdavo po 300-400 siuntinių dėžių po 8 kilo gramus svorio. Iš pasto juos atgabendavo du kartus per savaitę vienkinkiu vežimu. Siuntiniams laikyti buvo specialus sandėlys, kuriame šeimininkaudavo vienas tam paskirtas zekas. Jis kas rytą ir kas vakarą išdavinėdavo zekams pagal pageidavimą čia pasiliktus saugoti atsiųstus daiktus. Siuntiniai būdavo sudedami į dėžes, pažymėtas pačių zekų asmenais numeriais, kad būtų lengva surasti ir prašančiam paduoti be jokio apsirikimo. Gyvavo tradicija siuntinių sandėlininkui už paslaugas atsilyginti įvairiais skanėstais. Todėl jis vartydavosi kaip inkstas taukuose. Nesąžiningų sandėlininkų, be leidimo imančių, kas patinka pasitaikydavo retai. Jie ir taip būdavo gausiai apdovanojami.

Siuntinių ir laiškų išdavimo tvarka buvo idealiai gera. Gavęs siuntinių sąrašą ir laiškus, zekas, kuriam pavesti lagerio kultūros ir auklėjimo dalykai, alfabeto tvarka surašydavo laimingųjų pavardes ir inicialus, sąrašus išskaidindavo nuolatinėje skelbimų vietoje, kad iš darbo parėję zekai galėtų tuojuo pamatyti, kam yra laiškas ar siuntinys. Laiškai būdavo atplėsti - patikrinti cenzoriaus. Paprastai iš jų būdavo išimamos fotografijos, ypač uniformuotų žmonių atvaizdai. Pasitaikydavo ir vienas kitas tušu užteptas žodis ar net ištisas sakiny. Labai retais atvejais sulaukydavo visą laišką. Nelgita trukdavo ir siuntinių išdavimas. Laisvai samdomas lagerio prižiūrėtojas, atsistojęs sandėlyje, atidarinėdavo siuntinių dėžutes, gana paviršutiniškai patikrindavo atsiųstus daiktus, kas uždrausta, atindavo, visa kita atiduodavo adresatui. Tas paprastai atsinešdavo maišelį daiktams susidėti. Fanerinių dėžių į rankas neduodavo, nes buvo manoma, kad jose gali būti paslėpti dokumentai, pinigai ar kiti draudžiami dalykai. Dėžės likdavo sandėlyje, jose zekai dažniausiai ir laikydavo savo maisto produktus. Kartą vietoj maišelio atsinešdavo svarų pagalvės užvalkalą. Pasirodė, jo būta sudilusio. Kai tik prižiūrėtojas supylė man atsiųstas dovanas, jis neišlaikė, perplyšo, ir visos gėrybės pabiro ant žemės. Grindys čia buvo pritremptos, be to, reikėjo labai skubėti - laukė kitas zekas. Buvo baisiai apmaudu, nes kai kurie skanuūnynai susipurvino, turėjau nuostolio.

Zekams buvo uždrausta gauti vyno ir kitokių alkoholinių gėrimų, ne Tarybų Sąjungoje išleistų knygų, taip pat vaistų. Tiesa, vaistus ne konfiskuodavo, o tik perdavo į ambulatoriją patikrinti, ar jie nekenksmingi ir nenuodingi. Patikrintus atiduodavo adresatui. Lageryje buvo keliolika kunigų, daugiausia ukrainiečių. Misioms laikyti jiems būtinai reikėjo vynuoginio vyno. O kur jo gausi? Kunigai prašydavo jiems atsiųsti džiovintų vynuogių. Tas vynuogės pamerkdavo, paskui išspausdavo iš jų skystimą, kuris lituriginėse apeigose turėdavo atstoti tikrą vyną.

Papirosus kai kada tik išperdavo iš dėžučių ir atiduodavo, o kartais dar ir sulaužydavo. Taip tikrinta, ar nėra nelegalių laiškų. O jų pasitaikydavo. Ne vieną tokį ir man teko skaityti. Pasirodė, plomane popieriuje surašytą laišką žirkleimis sukarpo pagal eilutes, paskui tas juosteles susukė ir sukėlė papirosus.

Siuntiniuose pasitaikydavo ir pinigų. Anksčiau, Stalino laikais juos dėdavo į zekų asmeninę sąskaitą. Dabar be jokių kalbų atiduodavo į rankas. Kad nepraslystų koks draustas daiktas, siuntinių išdavėjas peiliu pabadydavo lašinui, sviestą, desras. Retkarčiais šį tą uždrausto surasdavo, bet ypatingo skandalo dėl to nekeldavo. Prižiūrėtojai paprastai nieko neimdavo. Nebent retkarčiais įkalbėdavo vieno kito skanėsto kšnelį paragauti.

Per dešimt metų iš Lietuvos gavau daug siuntinių. Siųsdavo Sofija Čiurlionienė, kunigas Antanas Šilingas, mano mamytė, kol buvo gyva, paskui kelios sesutės - Agota, Marcelė, Marytė ir Julija. Rašydavau jiems, kad gyvenu gerai, kad per daug nesistengtu. Tačiau jie vis

BJAURI MOTERIS

Rokas Petkevičius

Nelaimingi yra tie žmonės, kuriems nepasiseka sukurti darnų ir jaukų šeimos židinį. Dėl to jiems tenka daug kentėti ir nešti sunkų, tartum žiauraus likimo skirtą kryžių, net visą amžių.

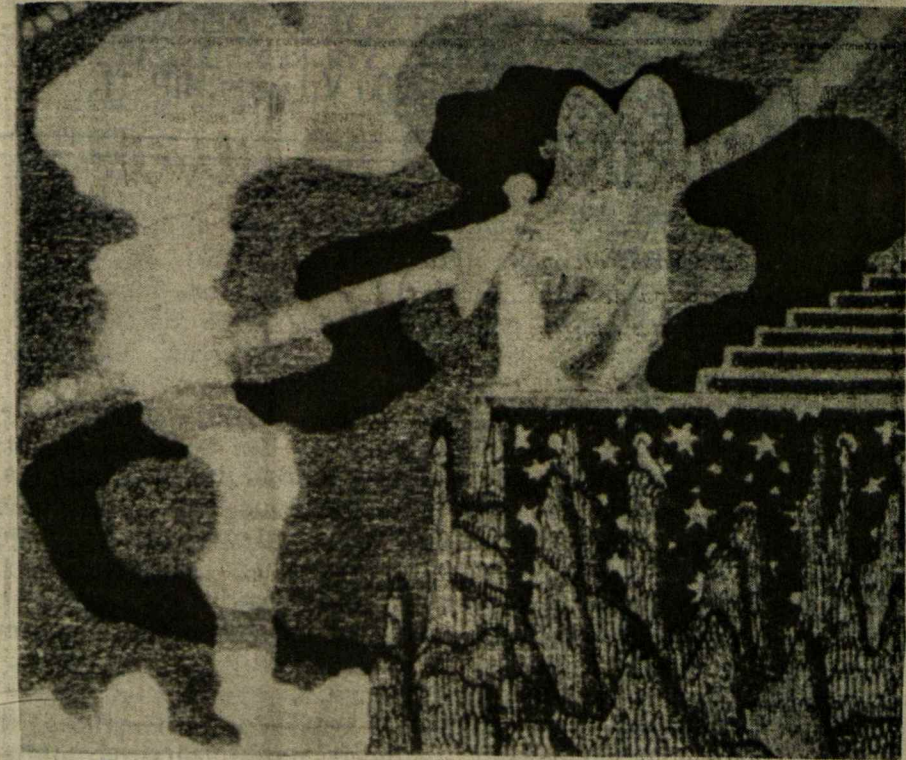
Vienas toks nelaimingas buvo geras, tikintis ir susipratus lietuvis Jonas. Jo žmona buvo rūstas, nesipatiško veido, ji niekad nesišypojo ir nesi juokė. Jie turėjo dvi mažametes dukreles ir prieš Pirmąjį pasaulinį karą gyveno mūsų ūkyje. Nors jie buvo neturtingi, bet kadangi Jonas buvo darbštus ir "nagingas", kaip žemaičiai sako, todėl jis statydamas ūkininkams trobesius, dengdamas stogus, mūrydamas pečius ir skaldydamas su paraku akmenis, uždirbdavo užtenkamai pinigų šeimos išlaikymui.

Prasidėjus 1914 metais vokiečių-rusų karui, Jonas buvo mobilizuotas ir pasiųstas į Balkanus kovoti prieš turkus, bet po trumpų apsisaujimų, jų kariuomenės dalinys, buvo turkų apsuptas ir paimtas į nelaisvę, kur jiems teko skaldyti akmenis ir dirbti kitus sunkius darbus. Turkai nemokėjo skaldyti akmenų su paraku. Jų būdas: pridėdavo krūvą malkų and didelio akmens ir uždegdavo jas. Kai malkos sudegdavo, tuomet užpildavo šalto vandens ant įkaitusio akmens ir daužydavo jį su dideliais kūjais. Jonui toks akmenų skaldymas nepatiko ir todėl jis panoro skaldyti juos su paraku.

Susiradęs parako, knatų, atsisėdęs ant akmens, pradėjo kalti skylę užtaisui. Turkai tai pamatė, juokėsi iš jo ir sakė: "Ko tas durnas ruskis nori, su tokiu mažu gėlžgaliuku ir plaktuku suskaldyti tokį didelį akmenį?" Bet kai jie išgirdo tokį baisų, galingą trenksmą, kuris net žemę sudrebino, ir pamatė suplėsytą į gabalus akmenį, labai nustebo. Po to Jonui teko mokyti turkus tos, gan pavojingos gyvybei, specialybės. Už tai Jonas buvo turkų valdžios respektuojamas, jis gaudavo geresnį maisto davinį ir be to, leido jam eiti miestan be palydovo.

Vieną dieną Jonas, būdamas mieste, apsisprendė nebe grįžti į lagerį, bet grįžti į Lietuvą pas savo mylimą šeimą. Nors kelionėje jam teko gerokai pavargti ir pakenkėti, Jonas nenusiminė ir visą laiką galvojo, kaip jis nudžiugins žmoną ir dukrytės savo netikėtu apsilankymu.

Kai Jonas artinosi Kuršėnų miestelio gatve prie namo, kuriame gyveno jo šeima, jo širdelė iš susijaudinimo ir džiaugsmo ėmė smarkiai plakti ir jis išsigando, kad ji nesustotų plakusi. Bet kai Jonas parėjo ir rado savo žmoną begyvenančią su vokiečių kareiviu, tuomet iš baisaus apmaudo vos išvengė širdies priepuolio. Žmona, pasižiū-

M. K. ČIURLIONIS AUKA, 1908 m. Tušos

tiek mane gausiai sėpė.

Ilgainiui gerėjo ir kultūriniai lagerio reikalai. Nuolat veikė skaitykla, kurioje būdavo po keletą laikraščių ir žurnalų. Paskutiniajai mano termino metais ten buvo ir lietuviškų laikraščių iš Vilniaus. Bibliotekoje knygų skaičius tolydžio didėjo. Atsirado lageryje ir suvivekla. Susibūrė orkestras, kartais surengdavo ir vaidinimų. Ypač didelę reikšmę zekų kultūriniam prusinimui turėjo dažnai demonstruojami kino filmai. Dažnai rodydavo gerus ikikarinčius, trofėjinius filmus, paimtus Berlyne. Vasarą filmus rodydavo kieme, todėl juos matyti galėdavo ir tie kaliniai, kurie nenorėdavo pirkti bilietų.

Kai lauke būdavo blogas oras, filmus demonstruodavo zekų valgyklos salėje, kur galėdavo sūtilpti apie šešis šimtus vyrų, sėdintį ir stovintį. Į kino seansus paprastai būdavo didelė spūstis, ypač jei norėdavo gauti sėdimą vietą. Man sėdimos vietos problemą išsprendė keletas jaunų tautiečių - tai Žukas, Pakštas ir Mackevičius. Jie žinojo, kokius filmus aš mėgstu, todėl patys man parūpindavo bilietą ir užimdavo sėdimą vietą. Dažnai iš anksto net nežinodavau, kad eisiu į kiną. Būdavo, pasirodė ambulatorijoje Žukas ir trumpai drūtai pareiškia:

- Tuojuo kinas, prašom baigti darbą!

Jis nuvesdavo mane į salę prieš pat seansą, kai prie durų jau nėra spūsties. Įėję tuojuo pamatydavom Pakštą ir Mackevičių, mojančius rankomis, rodančius, kur man rezervuota vieta. Taip savo žvalių tautiečių globojamais, aš be vargo pamatydavau gerų filmų su garsiais aktorais kadaise matytais Berlyne, prisimindavau anuos laikus, kai buvau laisviausias žmogus ir niekaip nebūčiau patikėjęs, kad be jokio nusikaltimo galima tapti kaliniu.

Tie trys mano tautiečiai rimtai dirbo jiems pavedamus darbus, pavyzdinčiai elgėsi. Žukas ir Mackevičius išmoko skaityti architektų parengtus planus, dirbo statybininkų dešimtininkais įvairiose lagerio statybose. Tais laikais mūsų lageris statė sąjunginės reikšmės objektą GŠO - "Gorno šachtioskoje oborudovanije". Grįžęs į Lietuvą, Jonas Žukas Kaune baigė aukštąjį statybos mokslą ir dirba čia pagal specialybę. Pakštas baigė pedagoginį institutą. O Antanas Mackevičius tapo inžinierium elektrikuru-radistu. Padorūs, rimti jie buvo lageryje, nesugėdė iš tenai sugrįžo ir dirba visuomenei naudingą darbą.

Vargdami lageryje, jie negyveno vien ta diena, bet žvelgė į ateitį. Iškaitant nuvykimą ir parvykimą, visas kratas ir skaičiavimus, darbovietėse jie išbūdavo maždaug po dvylika valandų, tačiau, parėję į lagerio teritoriją, apsitvarkę, skaitydavo knygas, mokėsi svetimių kalbų. Žukas ir Mackevičius atsidėję mokėsi vokiečių kalbos, o Pakštas energingai kibo į prancūzų. Kol lageryje dar nebuvo jokių vadovėlių, jokių knygų vokiečių ir prancūzų kalbomis, tuos darbus vyrus siek tiek pamokydavau aš.

/ bus daugiau /

rėjusi piktomis į Joną, pasakė: "Aš nepažįstu tavęs. Tu esi kažkoks iš lagerio pabėgęs belaisvis "plėnčikas"! Aš nenoriu su tavim kalbėti" - ir prašė savo mylimojo, kad jis areštuotų Joną ir išsiųstų į belaisvių lagerį. Šis prašymą tuojuo įvykdė, Joną areštavo ir išsiuntė Vokietijon.

Karui pasibaigus, tas vokiečių kareivis išvažiavo į Vokietiją, o Jonas, išlaikytas ir iškankintas karo belaisvių lageryje Vokietijoje net tris metus, grįžo Lietuvon ir apsigyveno mūsų ūkyje, nes jo žmona ne tikai nesutiko su juo gyventi, bet neleido jam ir su dukrelėmis pasimatyti. Jonas truputį sustiprėjo ir pradėjo dirbti. Kiekvieną šeštadienį sutartoje vietoje jis susitikdavo su savo žmoną ir uždirbtus pinigus atiduodavo jai, anot jos, dukrelių išlaikymui. Kai Jonas pradėdavo kalbėti apie savo tokių bjaurių, nelaimingą gyvenimą, jo akyse pasirodydavo skausmo asaros. Gaila buvo tauraus lietuvi.

Bolševikams okupuojant antrą kartą mūsų kraštą, Jonas nebėgo Vokietijon, kaip daugelis lietuvių, bet likęs tėvynėje kovojo su tautos išgamomis ir okupantais Kuršėnų apylinkėje.

Dar keletas žodžių apie bjaurią Joną žmoną. Kai pabėgėau iš bolševikų okupuojamos teritorijos vokiečių pusėn, 1944 metų vasarą, tuomet esesininkai įtarė, kad gal esu žydas arba rusų šnipas, sulaukė mane ir paprašė asmens dokumentų. Juos paėmė, norėjo kąsą klausti, bet tuo metu iš mažo namuko išėjo Jono žmona, kurios esesininkas lenkiškai paklausė, ar ji pažįsta mane. Atsakė, kad ne, nors ji gerai pažino mūsų šeimą ir mane. Ji gyveno mūsų ūkyje ir mūsų name Kuršėnų miestelyje. Tai išgirdęs, labai nustebo ir paklausiau: "Juk tamsta pažįsta mane, tai kodėl pasakei, kad nepažįsti?" Ji nieko neatsakė ir šį mano klausimą. Esesininkai mane apklaušinėjo ir kalbėjosi tarp savęs, o ta bjauri moteris, patylėjusi ir pasiklausiusi pasakė: "Ko jūs čia tiek ilgai kalbatės su juo, nuveskite už daržinės ir krūmus ir susaudykite".

Dėl to baisiai pasipiktinau ir pasakiau: "Tamsta išduoda mane mirčiai, kaip kadaise susirinkusi žmonių minia Jeruzalėje išdavė Kristų mirčiai". Į tai ji visai šaltai atsakė: "Tai kas čia tokio, dėl vieno žmogaus? Šimtą žūva". Po šio pasikalbėjimo esesininkai vedė mane į krūmus susaudyti. Apie šį baisų įvykį buvo parašyta "Laisvojoje Lietuvoje" ir dėl to čia nebekartosiu.

Ištrūkęs iš esesininkų nagų, pasiėmęs paslėptą pistoletą iš krūmokšnio, galvojau eiti ir susaudyti tą sugyvuėjusią moterį, bet sąžinė neleido įvykdyti to kruvino keršto.

Tai buvo bjauri boba, anot žemaičių: "Velnio nešta ir pamesta".

IŠ METAI,91, nr. 12.

Torgny Lindgren

L E G E N D O S

I.

Gyvatkalnio pašlaitėje gyveno žmogus, vardu Signaras, jis turėjo dukrą, kuri vadinosi Rūta, ji buvo vienintelis jam artimas žmogus. Kažkada jis buvo vedęs, tačiau žmona pasimirė, teisybę pasakius, jis turėjo dvi žmonas, bet abi jau buvo mirusios, jis susilaukė trijų sūnų, bet šie paskendo, traukdami tinklus, dar jis turėjo brolių ir seserį, tačiau ir jie numirė, kadaise jis turėjo tėvą ir motiną, kurių taip pat jau nebebuvo gyvųjų tarpė.

Rūta buvo viskas, ka jis turėjo.

Ji klausydavosi jo šnekų, kepavo jam silkes ir virdavo košę, apkarpydavo nagus ir patrupindavo plaukus, kartą metuose išskalbdavo jo milines kelnės, lesindavo narvelyje uždarytą paukštį - juodąjį strazdą, kuris temokėjo pasakyti: prakeiktas pragaras.

Signarui buvo šešiasdešimt metų. Jis atrodė sveikas, pajėgus, tačiau negalėjo pakęsti vienatvės. Vis mėgdavo sakyti: kol dar neišvažiuai. Ir ji atsakydavo: taip, dar neišvažiuau. Taip ir leido laiką, kuris vadinosi "kol ji neišvažiuos". Ateis diena, ir jai, žinoma, teks išvažiuoti, beveik visi žmonės anksčiau ar vėliau kur nors išvažiuoja.

Rūta buvo devyniolikos metų, jau subrendusi, sėkmingai šalino nuo veido strazdanas, o sekmadieniais replėmis garbanodavo plaukus.

Taigi ir atėjo jai metas iškelti. Iš pradžių ji ketino vykti į Herniosandą ir ten doroti strimelės. Paskui manė nusigauti į Jevlę, aplankyti pusseserės vaikus. Po to - į Stokholmą, kur buvo porceliano fabrikas, ten ji tikėjosi pasilikti.

Kas galėjo būti dailesnio už porcelianą.

Ji susidėjo į lagaminėlį šalį, abidvi sukneles, išeginius batelius, psalmyną ir prijuostę, kraštuotą nėriniais. Tai tu jau išvažiuoji? paklausė Signaras.

Taip, jau išvažiuoju, atsakė Rūta.

Prakeiktas pragaras. pridūrė strazdas.

Ji nusprendė išvažiuoti pirmadienį, pirmąjį gegužės pirmadienį. Kai jiedu rytą atsibudo, pažadinti šiltų saulės spindulių, Rūta gulėjo virtuvėje, o Signaras - savo kambaraitėje, Signarui staiga suskaudo mažąjį kairės rankos pirštą. Jis buvo kairiarankis.

Jis atrodė visiškai bejėgis. Atkišęs ranką sėdėjo lovoje, Rūta uždėjo ant piršto šaltos košės, aprišo, paskui apvyturilavo visą plaštaką ir prisegė žiogelių jam prie krūtinės, tada jis tarė:

Laimė, kad tai atsitiko, kol tu neišvažiuos.

Su tokia bėda ji negalėjo palikti jo vieno, tokio bejėgio, skaudančiu mažuoju pirštu.

Išskrausčius lagaminą, ji sukrovė sukneles atgal į spintos lentynas.

Jai dar viskas prieš akis, gyvenimas palauks, kol išgis Signaro mažasis pirštas, niekur nedings nei Herniosando strimelės, nei pusseserės iš Jevlės vaikai, nei Stokholmo porceliano fabrikas.

Po pusmečio Signaras pamiršo savo skaudantį mažąjį pirštą; vieną lapkričio dieną, palydėjęs ją į krautuvę, jis lengvai pakėlė silkių statinaitę.

Tau jau nebeskauda? nustebo Rūta.

Lyg ir praėjo, atsakė jis.

Ją vėl pradėjo vilioti pasaulio platybės. Tačiau žiemą nenorėjo išvažiuoti, palauks ligi pavasario.

Laikraštyje ji perskaitė apie vienišus jaunos našlius, ieškančius pažinčių su jaunomis merginomis.

Prieš pat Velykas Rūta vėl susikrovė lagaminėlį, begydydama tėvo mažąjį pirštą, ji buvo pasisiuvus medvilninę suknelę su melsvais pakraščiais.

Paskutinį vakarą, suplovus indus ir aptvarkius namus, ji sėdėjo prie lango ir žiūrėjo į tolį. Signarui staiga pradėjo skaudėti nugarą, jis vargais negalais išropštė į lovą. Kažkas įsimetė po mente, jis neišstengė pakelti nei galvos, nei rankos ir dejavo su kiekvienu kveptelėjimu. Čia tikriausiai dieglys, pasakė ji. Matyt, man jau galas, pratarė jis, o strazdas dar pridūrė: prakeiktas pragaras.

Sulaukusi ryto, Rūta išskraustė lagaminą ir užnešė ant aukšto.

Praabėgo vasara, ruduo, o jis gulėjo lovoje, dejavo, snaudė, ji pakišdavo naktipuodį, atnešdavo kibirą, pavalgydindavo kas rytą vakarą, nes jis negalėjo nulai-kyti šaukšto ir pakelti galvos nuo pagalvio, kartais ji išeidavo į lauką ir ilgai rymodavo ant laiptų, čia negirdėjo jo dūsavimų, vaičiojimų, ji žiūrėdavo į tolį anapus kalnų keterų, kur plytėjo nežinomas pasaulis. Su strimelėmis, pusseserės vaikais, porceliano fabriku ir jaunais našliais.

Retkarčiais jis prašydavo paskaityti iš Biblijos apie šurpų Jeruzalės sugriovimą.

O laikraščiai rašė, kad už šimtą šešiasdešimt kronų galima nuvažiuoti į Ameriką.

Trylikta Naujųjų metų dieną atėjo neturtingųjų šalpos komiteto pirmininkas pasižiūrėti, kaip jiedu gyvena.

Signaras įpyko, pamiršęs skaudamą nugarą, pašoko iš lovos ir suriko: Mes jums ne vargetos!

O Rūta pasakė:

Tai ką, tau nugaros jau nebeskauda?

Jis atsakė:

Taigi va, nė nepastebėjom, kaip praėjo.

Šią pavasarį ji tikrai išvažiuos, nusišamdys kaimyną, kad pavežtų iki Ostresko, tai padarys pirmąją dieną po Sekminių.

Kai jiedu atsibudo, Signaras paklausė:

Ko tu keliesi, juk dar neprašvito?

Šviesiau nebeprašvis, atsakė Rūta.

Bet juk dar naktis, tamsu kaip maiše.

Saulė jau antai virš Gyvatkalnio pakilus, tarė ji.

Aš nematau jokios saulės, atsakė Signaras.

Tu šiąnakt turbūt apžlibai, pasakė Rūta.

Taip, tikriausiai aš liksiu aklas, atsakė Signaras.

Kaip jis be jos išsivers, neregys, ji nutarė pasilikti namie ir būti jo akių šviesa.

Ji sėdėdavo šalia jo, skaitydavo Kristaus kančių

/ Torgny Lindgren'as yra

šiuo metu labai pagarsėjęs

švedų prozininkas, sukėjęs

didelį susidomėjimą Europoje

ir verčiamas į daugelį kalbų.

Į lietuvių kalbą LEGENDOS

verčiamos pirmą kartą.

Vertėja- Zita Mažeikaite./

D e š i n ė j e:

"METŲ" iliustracija viršelyje:

V i e š n i a

Ričardas Zdanavičius . Tapyba . 1991

istoriją, vedžiodavo už rankos ir tepdavo jo akis ruonio taukais ir terpentinu.

Ir vis jam kartodavo: tu vėl matysi, patikėk.

Viskas baigta, dejavo jis, ka čia bekalbėti.

Strazdas vėl savo: prakeiktas pragaras.

Tuo tarpu Amerikoje viena mergina basa nupėdino nuo vieno vandenyno kranto prie kito, ant rankų dar nešėsi ériuką, niekas ligi tol nebuvo šito daręs, todėl ji išgarsėjo visame pasaulyje.

Yra buvę atsitikimų, kai akli praregėdavo, tad Rūta neprarado vilties, vos tik jis pasveiks, ji nieko nelaukus išvažiuos, pasiskaitydama geografijos knygą, ji nusimezgė megztinį rausvais pakraščiais.

Strimelės, pusseserės vaikai, porceliano fabrikas, našliai, Amerika ir toji moteris, basa nužingsniavusi nuo vieno vandenyno iki kito.

Vieną dieną spalio pradžioje Rūta rymojo prie lango, staiga išvydo besiporuojančius briedžius, jie stovėjo bulvienoje, vos per dvidešimt žingsnių nuo trobos, iš nuostabos sujaudintu balsu ji sušuko: viešpatie šventas koks siaubas.

Išsigandęs Signaras puolė prie jos. Ir tarė: ko tu čia šūkčioji, briedis užlipo ant briedienės.

Tai tu vėl matai, nustebo ji.

Matau, atsakė jis. O jau beveik nesitikėjau, kad jis gražins man regejimą.

Artėjo žiema, Rūta nusprendė atidėti savo kelionę iki pavasario, keliauti pavasarį daug smagiau, Signaras vėl regėjo kaip savo jaunystėje, iš pradžių jam dar reikėjo pagalbos, netikėtai praregėjęs beveik taip pat sunku kaip ir apakus.

Aš išvažiuosiu gegužės pradžioje, pasakė ji tėvui. Kurią nors dieną gegužės pradžioje.

Ir Signaras suprato, kad šitos kelionės nebeatšauks, pavasarį jis jau neteks Rūtos, vienintelio artimo žmogaus.

Rūta girdėjo, kaip jis vakarais ir naktimis meldėsi, verkšlendamas almanachą dėl savo vienatvės, minėjo artėjantį gyvenimo saulėlydį. Perskaitė visas evangelijas, skundėsi esąs Dievo ir žmonių apleistas tartum Kristus Getsemanės sode.

Prarado apetitą, kasdien besiuvalgydavo pusę dubenėlio košės, gerdavo tik vandenį.

Jo niekas nebegalėjo paguosti, Rūta ir nemėgino to daryti, ji net nebūtų radus tinkamų žodžių.

Po Kalėdų jis nebesikėlė iš lovos. Tylėjo it nebylys, kai ji paklausdavo: tėti, gal norėtum košės, jis neatsakydavo.

Pirmąją gavėnios savaitę jo delnuose atsivėrė žaizdos, nedidelės, kaip smulkus pinigėlis. Rūta patepė jas pikiu, bet jos nebeužgijo.

Trečią gavėnios sekmadienį tokios pat žaizdelės pasirodė abipus kojų pėdų.

Atėjo Verbos - kairiajame jo šone atsivėrė gili pailga žaizda.

Didžiosios savaitės pradžioje iš daugybės žaizdų ant jo kaktos, ausų ir sprando ėmė sunktis kraujas, visa jo galva buvo lyg išvarpytas duonos kepalas.

Rūta parsivedė daktarą. Tačiau jis nieko nebegalėjo padaryti.

Signaras numirė dar neišaušus antrajai Velykų dienai.

Rūta surengė laidotuves, didelių šermenų nekėlė. Po laidotuvių kunigas ir du Signaro pusbroliai palydėjo ją namo, išgėrė kavos, o kunigas tarė: Nelengva vienišai šioje žemėje, laisvė sunkus ir didelis daiktas, ne kiekvieno pečiams.

Rūta nieko neatsakė, tik pasižiūrėjo į juodąjį strazdą, bet ir tas tylėjo, jis nė karto nepravėrė snapo po to, kai Signaras paskutinį kartą susirgęs, nustojo kalbėti.

Ji pardavė bent kiek vertesnius daiktus aukcione ir gavo aštuoniasdešimt aštuonias kronas.

Paskutiniąją naktį prieš kelionę - pagaliu ji iš čia išvažiuos- Rūta gulėjo virtuvėje ant šiaudų čiužinio, bet miegas neėmė. Snūduriudama svajojo apie Herniosandą, Jevlę, Stokholmo porceliano fabriką, našlius, basą amerikietę, žingsniuojančią prie kito vandenyno.

Ją prikėlė saulė, buvo gegužės septintoji, juodasis strazdas ūmai išvergždė: prakeiktas pragaras.

Atidariusi narvelį, ji išėmė strazdą, nusuko virš dubenio jam sprandą ir įmetė į krosnį. Po to užsivilkė apsiaustą, kaire ranka pasiėmė lagaminą, ji, kaip visa jos giminė, buvo kairiarankė, - ir išėjo ant laiptų.

Žingsnelį žengusi, ji staiga pajuto baisingą skausmą mažajame kairės rankos pirštelyje.

Ant antrojo laiptelio jos krūtinę nusmelkė dūris, lyg kas būtų po mente įkalęs kuolą, nugarą tarsi perlūžo ir ji turėjo pastatyti lagaminą.

Kai pastatė koją ant trečiojo laiptelio, jos akyse viskas staiga aptemo, nebeatmė nei saulės, nei savo pakeltos rankos.

Ant paskutiniojo, ketvirtojo laiptelio, ant kurio dar šiaip taip nužengė, - ėmė kraujuoti žaizdos, atsivėrusios delnuose, kojose, kairiajame šone ir galvoje, ji su-smuko kniūpsčia prie laiptų, ten ir nukraujavo, visa tai truko neilgai.

Taip Signaro Rūta ir liko niekur neišvažiuos.

II.

Trys vyrai lošė pokerį, Bolde, Ulvas ir Boje, jie sėdėjo prie apskrito stalo vienoje Hudinges troboje, ten gyveno Ulvas. Jis vis išlošdavo, o Bolde su Boje - atvirkščiai, Boje, pralošęs visą savo turtą, išėjo namo basas, net jo batai atiteko Ulvui.

Boldei irgi ne kažin kas liko, pinigus ir turtą jis taip pat buvo prašvilpęs, tačiau turėjo keturias damas. Ulvas padidino banką iki penkių šimtų kronų, o Boldė jam tarė:

Statau save, savo kūną ir sielą, visą savo esybę, žiūrėsim, kas iš to išeis.

Tačiau Ulvas turėjo visus kryžius, ir Boldė tapo Ulvo vergu.

Jis virė Ulvui valgį, šveitė grindis, aprengdavo ir nurengdavo, valydavo šepetėliu ir skystu mulu dirbtines jo žiaunas, naktį gulėdavo prie jo lovos, kojugalį, o pats Boldė valgė, miegojo, šlapinosi ir prausėsi tik Ulvui paliepus.

Po kurio laiko pasklido gandas, kad Ulvas turi vergą, vadinamą Bolde.

Negirdėtas dalykas - vergas.

Laikraščiai rašė: Hudingėje atsirado vergas, kurio vardas - Boldė, kai uždrykė ant akių - fotografas jį užklupo ant laiptų, - vergo veidas atrodė nustebeš, sutrikęs ar susirūpinęs.

Vienas TV žurnalistas nusibeldė į Hudingę pas Ulvą ir Boldę, klausinėjo tik Boldės, į Ulvą nekreipė dėmesio, pokalbis truko keturias minutes ir buvo parodytas svarbiausių žinių laidoje.

Svedija nebeturėjo vergų nuo pat viduramžių.

Nė vieno vergo.

Boldo vergovė, kaip žinome, buvo savanoriška, tačiau neišvengiama, jis tapo vergu bėdos prisipirtas, bet savo valia - nuo likimo nepabėgsi, Boldė pralošė save žaisdamas pokerį, buvo nusiminęs ir nelaimingas, tačiau kitoks būti ir nebegalėjo, jis neturėjo jokių teisių, nes jos būtų pažeidusios jo vergavimo sąlygas. Ulvui priklausė visi jo drabužiai, rankinis laikrodys ir netgi dantų šepetėlis, tik Ulvui įsakius jis galėjo pasidaryti laisvas.

Taigi Boldė išgarsėjo visoje Svedijos karalystėje.

Laikraščius, radiją, TV staiga užplūdo įvairiausių žanrų korespondencija: apybraižos, apsakymai, straipsniai, nuotraukos ir diskusijos.

Visi tvirtino: laisvoje šalyje niekas negali uždrausti būti vergu. Vergo negalima sulmti ir patupdyti į kalėjimą už jo vergavimą.

Boldė ne tik išgarsėjo, bet ir tapo mylimas, daugelis jį užjautė ir net didžiavosi juo.

Vasarą Ulvas surengė kelionę po visą šalį, Boldė buvo rodomas scenose ir aikštėse, žmonės veržė veržėsi, mokėjo po dvidešimt kronų, kad tik jį pamatyti ir pagerbtų.

Visuomenės rinkliava, paskirta Boldei, siekė šimtą aštuoniasdešimt keturis tūkstančius kronų.

O jis kaip buvo vergas, taip juo ir liko.

Visi pinigai atitekdavo Ulvui, jis kasdien pirkosi naujus kostiumus, nešiojo ant kairės rankos mažojo piršto žiedą su deimantu, vakarienei ir pusryčiams Boldė jam dabar teišdrisdavo pasiūlyti vien žasų kepenėlių, ikrų arba austrių.

Tačiau Ulvo persisotinusi ir nuo lėbavimų aptingusi širdis pamažu prisipildė pavydu Boldei dėl jam skiriamos žmonių užuojautos ir susižavėjimo.

Verge sušuko jis.

Klausau, atsiliepė Boldė.

Pasikeisim vietomis. Dabar aš būsiu vergas, o tu būk mano šeimininkas.

Kad aš nenoriu, pasakė Boldė.

O aš įsakau, atrėžė Ulvas. Neužmiršk, kad esi mano vergas.

Taip Boldė buvo priverstas pasidaryti Ulvo ponu, nenoromis leidosi aptarnaujamas, lyg svetima burna žiaunojo ikrus ir žasų kepenėles, vangiai užsnūsdavo minkštuose pataluose.

Ulvas tirtėjo iš nekantrumo, svajojo, kaip jį pamils ir pradės garbstyti.

Jis visiems apsisakė: viskas tebėra kaip anksčiau tik vienas skirtumas: Ulvas tapo Bolde, o Boldė - Ulvu.

Tačiau dabar apie juos niekas net girdėti nenorėjo ponas tapo vergu, o vergas - ponu, ne, tokia apgavystė nė sudilusio pinigų neverta, vergystė - tai ne juokas, tai dalykas rimtas.

Kantrybės, tarė sau Ulvas.

Tačiau ir kantrybė nedavė jokių reikiamų vaisių, po kurio laiko visi pamiršo ir Ulvą, ir Boldę.

Visas jų turtas, kurį dabar valdė Boldė, sutirpo: ir Ulvo pinigai, kadaise išlošti žaidžiant pokerį, ir žiedas su deimantu, ir Boldės užvergauti pinigai, ir visuomenės rinkliava.

Jie pateko į baisų skurdą, privertusį tenkintis Hudingės žmonių išmalda.

Bet kodėl jie neišsiskyrė, kodėl nepatraukė kiekvienas savo keliu ieškoti sau laimės ir duonos kąsnio?

Todėl, kad jie nebegalėjo.

Nebeįstengė išsiskirti, skurdas, jų praeitis ir buvo viskas, ką jie turėjo, jie tapo vienas kito vergu.

/ nukelta į 5 psl...../

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LEGENDOS

Jiedu taip suartėjo, jog net patys gerai nebežinojo kuris iš jų Ulvas ir kuris Boldė.

Ulvo buvo labai išsišovusi kulšis, Boldė ant jos pasiremdavo alkūne, Boldės pakaklėje buvo gilus įdubimas, jame Ulvas mėgo šildytis sau ranką.

Visi juos pamiršo, visi apledo, jiedu gyveno pažeminti ir draugiškai dalijosi lemtim, rymodavo prie lango žiūrėdami į Niuneso vieškelį, arba sėdėdavo virtuvėj ant minkštasuolio. Laikui bėgant Boldės alkūnė priaugo prie Ulvo šlaunies, o Ulvo ranka kepte prikepė Boldės pakaklėje.

Vieną vėlyvą vakarą abu atsistojo norėdami atsi-nešti iš virtuvės Pilzeno alaus ir pajuto, kad yra tvirtai vienas su kitu suaugę, kad ir kaip muistėsi ir tampėsi, bet atsiplėšti vienas nuo kito nebegalėjo. tada Ulvas su-spaudęs palaikė butelį, o Boldė jį atkimšo.

Vieną vakarą pas juos atėjo Bojė, jiedu kaip nie-kur nieko sėdėjo sau ant sofos.

Gal paloškim? tarė jiems Bojė.

Kad nebeturim iš ko lošti, atsakė Ulvas ir Boldė.

Nėr ko nei užstatyti, nei pralošti.

Kol esi gyvas, visada rasi, ką užstatyti, atsakė Bojė.

Tai jau ne, paprieštaravo Ulvas ir Boldė, mums beliko vienvietė, bet ji per daug brangi, kad iš jos galė-tume lošti.

Aš labai graužiaus, kam tąsyk pasitraukiau iš lošimo, pasake Bojė. Girdėjau apie jūsų neregėtą sekmeį. O mano gyvenimas nenusisėkė.

Kad ir mudu per dienas čia sėdim ir spoksom į Niuneso vieškelį, atsakė Ulvas ir Boldė. Bet dėl to per daug nesijaudinam.

Na, tada tikrai nėra prasmės lošti.

Tai jau taip.

Bet vis dėlto jie nusprendė palošti, Bojė pareika-lavo, kad Ulvas ir Boldė loštų išvien, šie ir neturėjo kito pasirinkimo, Bojė pralaimėjo, pralošė rankinį laikro-dį, užrašų knygutę su pusėsėsės Blendos, vienintelio jam artimo žmogaus, telefonu, prakišo batus ir kepurę su antkakčiu ir užrašų VIDEO, o galiausiai pralošė save, jam pavyko savęs atsikratyti, net išspaudė ašarą iš džiaugsmo, kai Ulvas ir Boldė parodė savo šešiaakes, Bojė teturėjo triakes.

Viešpatie, bet koks gi jiems džiaugsmas? Kokia jiems iš to Bojės nauda?

Ką iš jo beišspausti?

Ką tas trečiasis gali padaryti dviems, kurių viena alkūnė priaugusi prie šlaunies, o ano ranka neatplėšiamą nuo duobutės pirmojo kakle?

Kraštutiniu atveju telieka vienas valdymo būdas: viešpatauk, kad išsaugotum savo gyvybę.

Kai Ulvas glostė Bojė dešiniją ranką, Boldė nu-žudė jį kairiąja.

Taip jiedu vėl pateko į laikraščius: du krūvon suaugę vyrai nugalabijo savąjį vergą. Kalboms ir straipsniams, atrodė, nebus galo, tačiau visas triukšmas baigėsi per trejetą savaitių - ko tik šiais laikais neat-sitinka, tad ko čia stebėtis, jei du daktan suaugę vyrai savo malonumui įsitaiso vergą, o paskui jį nugalabija?

Kaip toliau klostėsi jų gyvenimas, niekas nežino. O gal paprasčiausiai niekam nesvarbu.

Ulvas ir Boldė teisėjams aiškino, jog kartais taip susiklosto likimas, kad žmogui nebeįmanoma taikyti są-vokų - priežastis, tikslas, pasekmė ar net išskirtinis atvejis, jie ne tik suaugo į kruvą, bet susipynė ir jų likimai, jie tik vykdė likimo užgaidas, o patys nieko nepajėgė pakeisti. Jie patys nesuvokė, kas jiems atsitiko, todėl nieko daugiau nebegalėjo paaiškinti, net nesuprato klausimo esmės. Jiedu kalbėjo viena burna tikrąja šio žodžio prasme.

Policininkai surado Los Angeles mieste apie 60 m. vyrą, sukniubusį savo automobilyje, išikibusį į vairą, ne-nutuokiantį, kad susisiekimo šviesos rodo žalią spalvą. Sulaikęs jį policininkas pastebėjo, kad šis vairuotojas kal-bėjo sunkiai apversdamas liezuvi, svyrinėjo: klasikiniai per daug išgėrusio žmogaus simptomai. Pasirodė, tačiau, kad jis paprasčiausiai paėmė kraujo spaudimui sumažinti vaistą kartu su raminančiais vaistais.

Jeigu vienas vaistas gali sudaryti vairuotojui problemą, kelių rūšių mišinys gali būti labai pavojingas. Vis dėlto, įvairių vaistų kombinacijos, ypatingai vyresnio amžiaus žmonių tarpe, yra labai dažnas. Tyrimai nurodo, kad vi-dutinis žmogus, sulaukęs 65 metų amžiaus, vartoja 3-į jų ar daugiau rūšių receptinių vaistų tuo pačiu metu. Ir daugelis jų, priedo, dar paėmė be recepto gaunamų vaistų.

Reikia prisiminti, kad ir plačiai vartojami raminantie-ji, antidepresiniai, miego tabletės ir antihistaminai (visi jie sulėtina nervų sistemą) gali išugdyti įprotį - priklausomumą. Dažnai būna taip: žmogus pasiskundžia gydyto-jui esąs dideleje įtampoje - gauna receptą raminantiems. Paskui jis dar gauna barbiturato miegui. Dantistas duoda jam vaistų, atlikus chirurginę procedūrą. Jeigu toks žmo-gus, paėmęs visus šiuos vaistus vairuoja, reiškia, jau turi trigubą dozę vaistų, kurie padaro jį taip pavojingą, lyg būtų visą dieną girtuokliavęs bare.

Dar dažnesnis atvejis ir dar pavojingesnis, kuomet maišomas vaistas ir alkoholis. V i e n a s stiklas vyno arba v i e n a s bokalas alaus, išgertas kartu su vais-tu, tampa tokio stiprumo, kaip 2 ar 3 dygubi "scotch."

Kadangi gydytojai ir vaistininkai nedažnai painformuo-ja apie tai savo pacientus, reikia:

* patiemis paklausti gydytojo apie galimas šalutines vais-tų pasekmes. Praneškite savo gydytojui, kokius vaistus imate;

* Jeigu vaistai neveikia, kaip turėtų veikti, pasitarkite su gydytoju dėl dozės pakeitimo;

* Nemašykite jokio vaisto su alkoholiu, nebent gydyto-jas ar vaistininkas leidžia.

Imant ar neimant vaistų - išidėmėkite - i š g ė r ė - n e v a i r u o k i t e !

Jeigu būtina vairuoti ir vartoti vaistus, paprašykite savo gydytojo, kad rekomenduotų pakaitui tokį, kuris mažiau trukdo vairavimui. (Vertė b.n.)

KREPŠINIUI - 100 METŲ!

Kuklus kanadietis James Naismith sugalvojo žaidimą -krepšinį - kuris dabar yra taip plačiai žinomas visame pasaulyje, o taip pat, kaip žinome, ypatingai mėgiamas ir Lietuvoje.

Krepšinis gavo pradžią prieš 100 metų, kuomet jis pasikabino tuščia nuo persikų krepši ant gimnastikos sa-lės sienos ir paragino studentus mėtyti į jį sviedinį. Mi-nint krepšinio šimtmetį, Kanados pašto ištaiga išleido spe-cialų 40 centų ženkluką.

James Naismith gimė Almonte , Ontario prov., Kana-doje. Baigė McGill universitetą ir Presbyterijonų Teologi-nę kolegiją. 1891 m. bemokytojaudamas, dėstydamas psi-chologiją, šv. Rašto studijavimą ir mankštą Springfield, Mass., JAV-ėse, jis pamatė, kad reikia savo mankštos kla-sei duoti užsiėmimų žiemos metu, kai lauke sportuoti neįmanoma.

Pabandęs pritaikyti salės plote sokerį, futbolą ir "lac-rosse", sistematiškai pergalvojo, ko reikėtų naujoviškam žaidimui: didelio sviedinio, nedaug bėgiojimo ar vienas kito nuvertimo ir aukštai iškelto taikinio - taigi- krepšio.

Pirmosios žaidynės įvyko 1891 m. gruodžio mėn. 21 dieną. Krepšinio išradėjas buvo kuklus žmogus, nenorė-jo, kad žaidimas būtų pavadintas pagal jį - "Naismith Ball", o pritarė paprastam vardui - "basketball", kuris rado labai puikų atakimėnį lietuvių kalboje - krepšinis.

Lietuvoje krepšinį pradėjo žaisti 1919 m. Jo pionie-riai - Stp. Darius ir Karolis Dineika. Žaidimas greitai iš-populiarėjo ir 1923 m. jau veikė 28 moterų ir 18 vyrų komandų. Pirmoji nugalėtojų komanda 1923 m. buvo Kau-no "Aušros" berniukų gimnazija.

Po 1928 metų populiarumas atlyžo ir vėl atgijo 1932 m., kuomet Kūno Kultūros Rūmai Kaune įrengė krepši-niui žaisti patalpas Vasaros teatre , o ypač 1934 m. įrengus gerą krepšinio salę.

Didžiausią paskatinimą sukėlė Amerikos lietuvių spor-tininkai - krepšininkai: K. Savickas, J. Knašas ir J. Žu-kas. Atvykę į Pasaulio lietuvių kongresą, pademonstravo aukštos klasės žaidimo lygį ir pasilikę, išijungę į Lietuvos Sporto Klubą veiklą.

1936 m. į Lietuvą Kaunan atvyko JAV krepšinio kapitonas J. Lubinas ir kartu su Amerikos lietuvių daly-vavimu ir talka (F. Kriaučiūno, Pr. Talzūno ir J. Žuko) nulėmė 1937 m. Europos krepšinio pirmenybes: laimėjo LIETUVA. 1939 m. Lietuva apgynė čempionatą (taip pat dirbo Kaune pasilikę V. Budriūnas ir M. Ruzgys iš Ame-rikos).

Moterys krepšininkės irgi stipriai reišėsi laimėjusios 1938 m. Pabaltijo žaidynėse I-ją vietą. Antrąją vietą lai-mėjo Europos Moterų krepšinio rungtynėse Romoje.

Visa eile puikių krepšinio žaidėjų, kaip Sabonis, Mar-čiulionis ir kt., Lietuva garsėja ir toliau sporto pasaulyje.

Išėjimoje daugeli dešimtmečių veikė įvairiose vietovė-se lietuvių krepšinio komandos. Ir dabar, idomu kaip kar-tojasi istorija - atgavusios Nepriklausomybės Atstatymo pripažinimą Lietuvos krepšininkų eiles papildė - Kanados ir Amerikos žymūs krepšininkai: Rautins, Donnie Nel-son ir kt. (Paruošė B.)

(Parinko O.LAŠAS)

YPAČ ŽIEMĄ PRIŽIŪRĖKIME ODA

Pakačiomis žiemos šaltis, vėjai ir sausas šiltas oras butuose erzina kiekvieno mūsų odą. Netgi žmonės, kurių oda savaime riebaluota, skundžiasi jos sausumu ant kojų ir ant rankų. Taip pat, sulaukus vyresnio amžiaus, rieba-linės liaukos organizme pagamina mažiau drėgmės ir odos celės lėčiau atsinaujina. Pasitaiko, kad taip nukentėjusi oda pradeda stipriai niežtėti, o kartais ir skilti.

Pirmiausiai, anot dr.Ellen C.Gendler, New York'o Medicinos Mokyklos darbuotojos, reikia ypatingai žiemos metu neplauti odos perdažnai ir nevertoti perdaug muilo. Po nuplovimo tuojau išsitepti drėkinančiu tepalu (moistu-rizing lotion). Ypač pasaugoti rankas, nes jos daugiausiai pakliūna į vandenį ir į įvairius dezinfekcinius preparatus. Ji pataria dėvėti gumines pirštines skalbiant, plaunant indus, grindis ir pan.

Žmonės, kurių oda iš prigimties sausoka, arba su-laukę vyresnio amžiaus, neturi maudytis vonioje kasdien. Užtenka kartą į savaitę, o tarpuose - apsiprausti varto-jant kempinę. Tuojau po maudymosi, nusilaukusčius išsitep-ti drėkinančiu tepalu ar kremu. Tie produktai tinka ran-koms, kojoms ir kūnui, bet ne veido odai.

VIENU SAKINIU APIE LIETUVĄ:

* Vykdam Lietuvos bažny-tinės provincijos pertvarky-mą KLAIPEDOS prelatūra prijungiama prie TELŠIŲ vyskupijos.

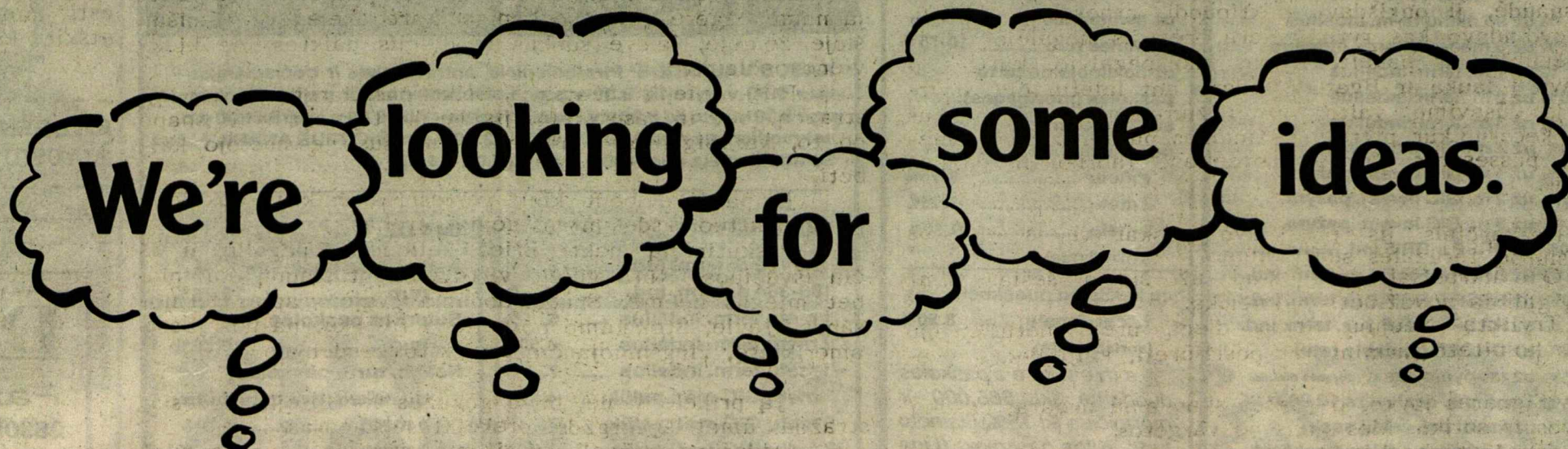
* Viešosios nuomonės ap-klausinėjimai Lietuvoje patvirtino, kad Vytautas Landsbergis vis dar yra populiariausias, o po jo seka min.pirm.Gediminas Vagnorius.

* DANIJOS liuteronų bend-rijos paaukėjo šešioms Lie-tuvos evangelikų-liuteronų parapijoms elektrinius var-gonus.

* NORVEGIJOS Oslo savi-valdybė padovanojo keturis žinomos Vokietijos firmos "Mann"autobusus, kurie nors ir ne nauji, bet gerai prižiūrėti, jau kursuoja Viršuliškių rajone.

* KANADOS NEWSWORLD CBC televizijos stotis pra-nešė apie įvykų susišau-dymą, kai Lietuvos pasie-nio sargyba sulaikė ir ne-praleido Rusijos karių gur-guolės, bandžiusios vykti iš Kaliningrado(Karaliau-čiaus) srities per Lietuvos teritoriją, teisindamiesi vykdan manevrus. h.n.

1992. I. 22

They can be big. Or they can be small. We welcome any idea you can think of for celebrating Canada's 125th anniversary in 1992.

A group called Canada 125 has been set up to help put your ideas into action all year long. Your event or activity could be local, regional or nation-wide. It should be non-partisan and apolitical, and should reflect one or more of the following themes:

1. The freedom, opportunity and personal security we enjoy as citizens; 2. a common concern for the environment; 3. the desire to

help one another; 4. our wish to get to know one another better; 5. our many achievements as Canadians.

While Canada 125 does not offer financial support for community events, we encourage partnerships between local business and community organizations to help fund and organize those events. We are communicating with the corporate sector in order to facilitate partnerships that can be a positive legacy for the future.

We also want to learn about the events

and activities you plan for your community so that we can share your ideas and experience with other Canadians.

Perhaps you already have or are planning an activity that fits the Canada 125 objectives. We would like your activity to become part of the program of Canada 125 events and projects that will be taking place across the country in 1992.

As the year unfolds, you'll be hearing more about how you can participate.

The future begins with you.

Lietuvių Namų Žinios

• **NAUJŲ METŲ** sutikimas praėjo sėkmingai ir linksmai. Gražiai išpuoštoje LN Moterų ir Vyrų būrelių Karaliaus Mindaugo ir Karalienės Mortos menėse linkminosi apie 240 žmonių. Skanią vakarienę paruošė ilgametis LN narys Vytautas Birštonas. "Good Time Boys" orkestras grojo energingai ir ritmingai, sugebėdami įtraukti visus į šokius ir gerą nuotaiką. Prieš pradėdant vakarienę, LN valdybos pirm. Rimas Strimaitis pasveikino narius ir susirinkusius, palinkėdamas sėkmingų Naujų Metų. LN visuomeninės veiklos pirm. Kristina Dambraitė-Janowicz pasveikino susirinkusius anglų kalboje. Prieš pat 12 val. orkestras sugrojo Lietuvos Himną, į kurio giedojimą įsijungė susirinkusieji.

Naujų metų sutikimas praėjo pakilioje nuotaikoje ir tikintis, kad to vakaro pasisekimas paskatins dar daugiau narių ir svečių atsilankyti kitais metais tokia pačia proga.

• **VASARIO** mėn. 1 d., šeštadienį, 7 val.v. įvyks Medžiotojų ir Žūkautojų Klubo TAURAS pokylis. Bilietai gaunami pas J.V.Šimkų, tel: 231-9425 ir V.Drešerį - 233-3334.

• Lietuvių Slaugos Namų pakvitatavimui atleidimui nuo valstybinių mokesčių jau ruošiami alfabetine tvarka ir tikimasi išsiųsti sausio pabaigoje.

LAIKRAŠČIO "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" RĖMĖJŲ BŪRELIO TORONTO SURENGTAME SPAUDOS VAKARE 1991 m. AUKOJO:

1991 m. AUKOJO: Q. Delkus; po \$100 - J. Paškevičius, V. Drešeris, J. Vitkūnas; po \$50 - B. Šadlėnas, L. Adomavičius; \$30 - J. Lelis; po \$25 - V. Dagilis, L. Balsienė, B. Laucys, M. Račys, H. Šiaurys; po \$20 - P. Kalesnykas, K. Budrevičius, P. Šimonėlis; \$15 - D. Renkauskas;

GARBES PRENUMERATAS UŽSIMOKĖJO:

V. Dagilis, L. Balsienė, S. Kuzmickas, B. Laucys, L. Adomavičius, J. Budreika, A. Borkertas, M. Račys, W. Drešeris, H. Šiaurys, D. Renkauskas, J. Černiauskas, A. Kairys, V. Kulnys, P. Krilavičius, J. Maziliauskas
VISIEMS nuoširdžiai dėkoja "NL"

• Atšaukiamas KAUKIŲ BALIUS ir vakaro programa dėl laiko stokos.

• Parduodamos geros medinės kėdės. Kaina \$3-\$5, pagal kėdės stovį. Skambinti LN vedėjui T. Stanuliui. Gera proga išgyti kėdės, reikalingas vasarnamiuose, žaidimų kambariuose ir garažuose.

• Sausio mėn. 12 d. popietėje dalyvavo 220 žmonių. Svečių knygoje pasirašė: po 1 iš Kudirkos Naumiesčio ir Kauno. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN valdybos pirm. Rimas Strimaitis. Pietus paruošė ilgametis LN narys Vytautas Birštonas.

• **Slaugos Namams aukovo** sausio mėn. 6 d.:

\$1,333- Osvaldas Delkus po \$1,000- B. Lukošienė, Laimutis Dūda; \$350- L. J. Prielgauskai; \$250- V. Mikšys; \$200- Paulius Vytė; \$50- S. Mackevičius. A. A. Aldonos Paršeliūnienės atminimui aukovo: \$100- Marija Statulevičienė; \$25- J. Paršelis; po \$20 - V. Matulevičius, J. V. Šimkus D. T. Renkauskai, V. Kecočius, N. S. Pečiulytė.

• **Slaugos Namams aukovo:** 100 - A. Tamošauskas; a. a. A. Paršeliūnienės atminimui - \$50- S. J. Paketūras (West Lorne, Ont.).

Iš viso statybos fonde yra \$709,571.

Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog šiuo adresu: LABDAROS FONDAS, Lietuvių Slaugos Namai, 1573 Bloor St., W., Toronto, Ont., M6P 1A6.

LIETUVAITĖ SVARBIAME KOMITETE

Anglijos Londone dirbanti advokatė Marija Jūratė DANILIUNAITE, B.Sc., LL.B., B.C.L. (Oxon), priklausė komitetui, kuris yra suorganizuotas valdančioje Anglijos konservatorių partijoje ir kurio tikslas yra įtikinti reikiamus pareigūnus, kad Anglija padėtų Baltijos valstybėms atgauti pastovią ekonominę nepriklausomybę. Komitetas deda pastangas, kad Anglija pirmoje eilėje gražintų visą Baltijos valstybėms priklausantį aukšą.

Marijos darbas nesioaigia vien Anglijos teritorija. Jai tenka vykdyti ir kitus kraštus atlikti bendroves jai pavestus ir jos specialybei priklausančius reikalus. Savo darbu ji labai patenkinta, sako: "Tai yra ne tik nauja, bet ir labai idomi sritis: civiliniai ieškiniai ne tik dėl teisės pažeidimų materialinėje srityje, bet ir įvairiose kitose srityse, ryšium su visuomenės pažiūrų pasikeitimu naujais išradimais, patentais ir t.t. Daugelio tokių bylų anksčiau ne nebūdavo".

Jai tenka dalyvauti ir didžiųjų korporacijų bylose kaip ta vadinamoji bilijoninė byla dėl aukso kasyklų Aukščiausiam Kanados teisme Ottawoje. Tai buvo šio laikotarpio pati didžiausia civilinė byla Kanadoje ir specialiai šiai bylai ji Coronos advokatų grupės Toronte buvo iškviesta iš Anglijos.

• **PRISIKĖLIMO P-JOS** salę 1993 m. veiklai reikia iš anksto užsisakyti iki sausio mėn. pabaigos. Po to salę bus nuomojama kitataučiams.

• O.S. Dačai padovanojo lietuvišką trispalvę "Prisikėlimo" P-jos bažnyčiai, kuri su dėkingumu priimtą ir stovi bažnyčioje.

• Lietuviška RDIQ PROGRAMA Toronte "TEVIŠKES PRISIMINIMAI" girdimas kas sekmadienį, 2 val. p.p. iš stoties CHIN, banga 100.7 FM iki 2:30 val. J.R. Simanavičiui mirus, nuo 1983 m. šią programą veda jo dukrė Violeta Laurinavičienė (tel: 690-3416).

SVARBUS PRANEŠIMAS SPAUDAI!

Gera naujiena kompiuterių vartotojams, tiek išieivijoje kiek ir Lietuvoje!

Dabar jau kiekvienas gali rašyti lietuviškai (ar estiškai, latviškai, lenkiškai, rusiškai ar kitom kalbom) su IBM stiliaus kompiuteriu (IBM compatible). Tą galima lengvai įvykdyti su kompiuterine programa vadinama „Lietuviškas Diplomatas“. Su „Lietuviško Diplomato“ pagalba, kompiuterio vartotojas gali dirbti su įvairiom „word processing“, „database“ ar „spreadsheet“ programom, kaip pavyzdžiui "Word Perfect", "Dbase", "Lotus" ir kitom, vartojant lietuvišką raidyną. Lietuviškas raidynas matosi ant ekrano ir jį galima atspausdinti su beveik kiekvienu - kad ir pigiausiu - „dot matrix“ ar lazeriniu „printeriu“.

„Lietuviškas Diplomatas“ nėra sudėtinga programa. Dirbti su ja nereikia jokio specialaus mokslo ar prietaiso prie kompiuterio.

Ši programa turėtų būti labai naudinga Lietuvoje. Siunčiant kompiuterius į Lietuvą - ar tai būtų privatiems asmenims ar įstaigoms - patartina pridėti dar ir „Lietuvišką Diplomata“.

Dėl platesnės informacijos apie šią išpūdingą programą, reikia kreiptis į Amber Data Systems, P.O. Box 225, Lemont, Illinois 60439.

• Akademikų skaučių KAZIUKO MUGĖS rengimo sueigos vyks penktadieniais sausio 24, vasario 7 ir 21 d.d., 7 val.v.-10 val.v. pas fil. Danutę Petrauskienę tel: 274-1477.

Ta proga bus renkami vartoti gerame stovyje

Ottawa

IŠ K.L. FONDO VEIKLOS

Metiniame KLF Apylinkės narių susirinkime šalia kitų pranešimų - savąjį padarė ir FONDO igaliojimas, tačiau iki metų pabaigos atsirado ir papildymų. Šio rašinio tikslas suteikti visas žinias už visus 1991 kalendorinius metus.

1. Per tuos metus šios Apylinkės ribose sukaupė FONDUI \$2030.- Jį sudaro 5 asmeniniai įnašai, 4 - mirusiųjų atminimui įamžinti, 2 - organizacijų. Tai antras savo didumu metinis lėšų sukaupimas; 2. Bendrasis Ottawos LIETUVIŲ įnašas nuo FONDO įsistegimo.....\$10,800.

3. Iš viso šios Apylinkės ribose per 29 metus sukaupė\$29,820.- Šiek tiek statistinių žinių apie Apylinkę; 1991 m. Apylinkės narių sąrašas (šeimos ir pavieniai) yra 75 įrašai. Narių skaičius apytikriai - 180 asmenų, aktyvesnių apie pusę. Mažiausias metinis sukaupimas buvo 1964 m. - \$100. Didžiausias metinis sukaupimas 1990 m. - \$2,105.- Apie 30% tautiečių pagal dabartinius įrašus dar nėra tapę FONDO nariais.

A. Paškevičius, K.L.F. igaliojimas

žaislai, pasiuntimui į du dis rengiamas 1922 m. našlaitynus Panevėžyje. Žaislus prašoma atnešti į Kaziuko Mugę.

• Š.m. sausio mėn. pradžioje Australijoje vyko skautų vyčių sąskrydis, kuriame dalyvavo apie 1.000 narių. Devintasis toks sąskrydis rugpjūčio mėn. 1-14 d.d.

• SKAUTŲ BŪKLE šaukiamas Kanados rajono posėdis aptarti planuojamą skautų-skaucų stovyklą ROMUVOJE šią vasarą, rugpjūčio mėn. 1-14 d.d.

Kanados Lietuvių Fondas

Nauji nariai:

1994.	Sungaila Mark & Ina	\$ 100.-
1995.	Kudzma Ona	100.-
1996.	"Vingis" Šokių Ansamblis, Ottawa	100.-
1997.	Piečatis Regina	100.-
1998.	Bernotaitis Antanas	100.-
1999.	Šetkus Marijus	100.-
2000.	Vaičiūnas Aldona	100.-
2001.	a. a. Choromanskis Cezaris	375.-
2002.	a. a. Patamsienė Augustė	740.-
2003.	a. a. Geidutytė Stasė	185.-
2004.	a. a. Valiulis Juozas	575.-
2005.	Vibrys Irene	100.-
2006.	a. a. Umbrasas Petras	100.-
2007.	a. a. Kerulis Bronislava	1,000.-
2008.	a. a. Staškevičius Jonas - kunigas	100.-
2009.	a. a. Staškevičius Stasys	100.-
2010.	a. a. Statulevičius Albinas	100.-
2011.	a. a. Dulieba Telesforas	115.-
2012.	Nausėdas I. Algis	100.-
2013.	a. a. Žilvytis Lenis	1,070.-
2014.	Vaivila Frank	100.-
2015.	a. a. Gailius Viktoras	100.-
2016.	a. a. Mikuckienė Petronėlė	140.-
2017.	a. a. Čečkauskas Pranas	385.-
2018.	Jankaitis Petra ir Vladas	200.-
2019.	Rygelis Antanas	100.-
2020.	a. a. Galinis Jurgis	500.-
2021.	Galinienė Bronė	500.-
2022.	a. a. Šestokas Antanas	500.-
2023.	Pleinytė Ramunė	160.-
2024.	Kanados Liet. prieš Maskvos Olimp.....	538.02
2025.	a. a. Vyšniauskas Simas	405.-
2026.	Gudinskas Elena	100.-
2027.	a. a. Burdinavičius Stasys	100.-
2028.	a. a. Leščius Jonas	385.-
2029.	Čeponkus Pranas	500.-

Būti įrašytam į K.L.F. narių sąrašą reikia įnešti ne mažiau kaip \$100.00. Būti aukotoju užtenka mažiau. Įnašus pakėlus iki \$100.00 asmuo įamžinamas Narių Sąrašuose. K.L.F. valdyba dėkoja visiems neužmiršantiems mirusiųjų, kurių prisiminimui aukoja Fondui. Mirusieji taip pat yra įrašomi į narių arba aukotojų sąrašus. Fondas neužmirštamas ir palikimais.

Visiems aukotojams dėkingas - KLF

• Apie lietuvių kalbos vartojimą Vytauto rūmuose netiesioginių žinių pateikia prancūzų diplomatas Gilbertas de Lanua, kuris 1413 - 1414 m. lankėsi Vilniuje ir Trakuose. Jis rašo: "Paskui atvykau į Lietuvos sostinę Vilnių, kurioje yra pilis, pastatyta ant aukšto smiltingo kalno, su tvirtinta akmenimis, žeme ir mūru. Pilyje ir jos kieme esti minėtas kunigaikštis Vytautas. Lietuviai turi savo atskirą kalbą.

Kraštai ir žmonės, 1983 m.

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR ANŪKAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI

PASKAITYKIME VAIKAMS MŪSŲ LIAUDIES PASAKŲ !!!

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.

Profesionaliam nekilnojamojo turto įvertinimui prašome skambinti

Tel: 233-4446

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauginis - telefonai (416) 533-1121, (416) 822-8480

Lilija Pacevičienė - telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3852

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121 FAX 533-1122

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LIETUVIŲ KREDITO PARAMA KOOPERATYVAS

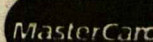
MOKA:

6. % už 90 dienų term. indėlius
6. % už 6 mėnesių term. indėlius
6. % už 1 m. term. indėlius
6.50% už 2 m. term. indėlius
7. % už 3 m. term. indėlius
6.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.
7. % už 1 m. GIC invest. pažym.
7.50% už 2 m. GIC invest. pažym.
8. % už 3 m. GIC invest. pažym.
6.50% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
7. % už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
7.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
8. % už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
6.50% už OHOSP (variable rate)
5.75% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
5.75% kasd. pal. sąsk. virš 10,000
4.50% už kasd. pal. čekių sąsk.
4.25% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI VIRŠ 90 MILIJONŲ DOLERIŲ

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

Kredito kortelė su PARAMOS vardu

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų. BŪSTINĖ: Lietuvių namai - 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
TELEFONAS: 532-1149.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind. 6. %
180-364 d. term. ind. 6. %
1 metų term. indėlius 6. %
2 metų term. indėlius 6.50%
3 metų term. indėlius 7. %
1 metų GIC-mėn. palūk. 6.50%
1 metų GIC-mėn. palūk. 7. %
2 metų GIC-mėn. palūk. 7.50%
3 metų GIC-mėn. palūk. 8. %
RRSP, RRIF ir OHOSP ... 6.50%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 7. %
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 7.50%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 8. %
Taupomąją sąskaitą 5.75%
Kasd. pal. taupymo sąsk. 5.75%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki ... 4.25%

IMA UŽ:

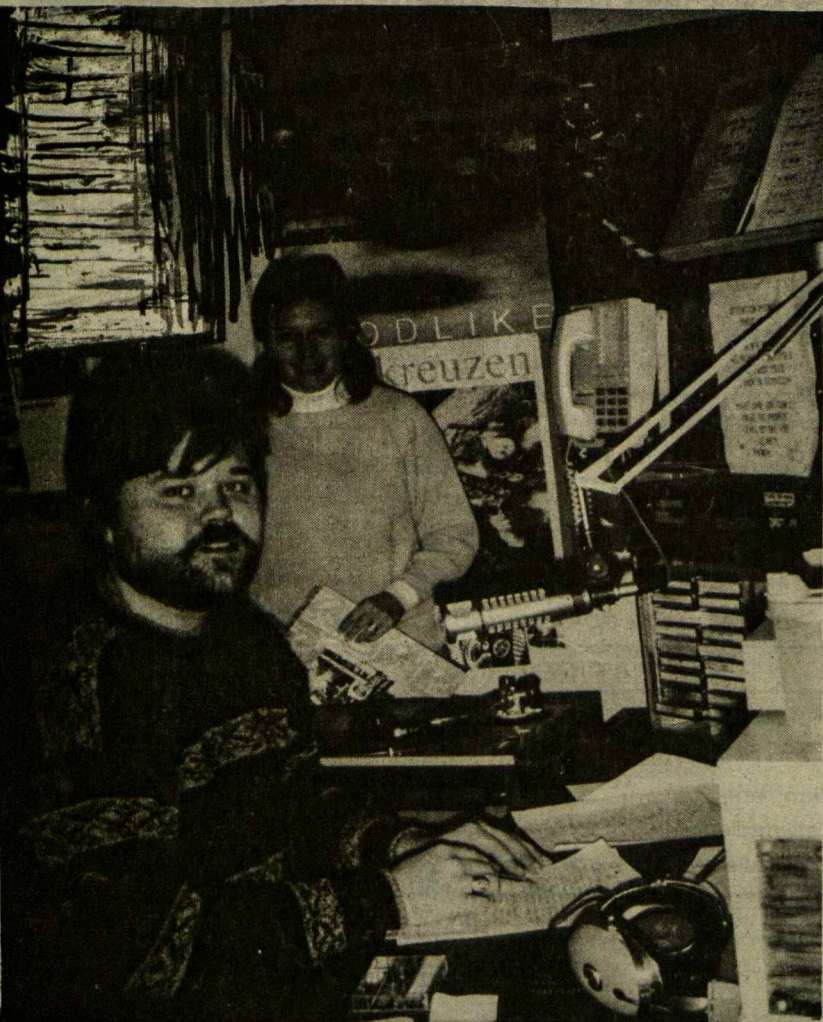
Asmeninės paskolas
nuo 10.75%
Sutarties paskolas
nuo 10.75%
Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 8.50%
2 metų 9. %
3 metų 9.50%
Su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ir 3 metų 8.50%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šerų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (valias sąskaitas).

AKTYVAI per 51 milijoną dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

Eduardas Labuckas – vienas iš pirmųjų "Gintariniai Aidai" bendradarbių-studentų, išdirbęs šiose pareigose 14 metų. Stovi – jo žmona Lynn, kuri mielai bendrauja.

"GINTARINIŲ AIDŲ" SUKAKTUVINIS KONCERTAS

Šm. sausio mėn. 12 d. Hamiltono lietuviškosios radijo valandėlės "Gintariniai Aidai" 15 m. veiklos sukaktis pažymėta ypatingu koncertu, dalyvaujant VILNIAUS FILHARMONIJOS solistams – smuikininkui Algirdui STULGIUI ir sol. Vidai BIČKUTEI.

Ši radijo programa buvo įsteigta Eduardo Stungevičiaus 1977 m., sausio mėn. 13 dieną.

Ta data sutampa su žlauriais įvykiais pereitais metais, vykusiais Vilniuje. Todėl, prisimenant Lietuvą, dalis koncerto pelno paskirta VILNIAUS RADIOJŲ pagaliai.

Koncertas pavyko labai gerai.

● Sausio mėn. 19 d., sekmadienį, po pamaldų buvo suruošta dr. Marijos Arštikaitytės-Uleckienės paskaita "Akys ir jų dažni susirgimai". Paskaita pajavirinta skaidrėmis ir prelegentė dėkingiems klausytojams atsakinėjo į klausimus.

montreal

"NIDOS" KLUBO DVIDEŠIMTPENKMETIS
Atrodo, kad lietuvių (o ir kitų baltijiečių) bendruomenių organizacijos vis dažniau pasigarsina įspūdingomis savo veiklų sukaktimis. Atėjo 25-metis ir Montrealio NIDOS Klubui, kuris paminėtas ir pagerbtas š.m. sausio mėn. 19 d. AV P-jos salėje.

Akis patraukė didelis Klubo ženklas scenoje ir įdomiai bei rūpestingai paruošta veiklos nuotraukų paroda. Jų buvo apie 300, pradėdant nuo Klubos įsikūrimo 1956 m. gegužės mėn. 8 d., kurios liudijo irgi dar vieną mūsų kolonijos gyvenimo aspektą.

Klubos narių vardu visus pasveikino neseniai įsijungęs į NIDA Petras Paulauskas.

Augustinas Mylė supažindino su Klubos veiklos svarbiausiais laikotarpiais:

"Trumpai, suglaustai, nemeluodamas supažindinti..." Veikla prasidėjo 1966 m. žiema ant ledo, žvejyboje St. Louis ežere. Laukiant

Po sukaktuvinio "Gintariniai Aidai" koncerto š.m. sausio mėn. 12 d.. Koncerto rengėjai ir atlikėjai (iš kairės, sėdi): Radijo darbuotoja Regina Haggio, Vilniaus Filharmonijos sol. Vida Bičkutė, Hamiltono AV kleb. Tėv. Juvenalis Liauba, Vilniaus Filharmonijos solistas smuikininkas Algirdas Stulgys, "Gintariniai Aidai" radijo vedėja Liūda Stungevičienė ir pianistė akompaniatorė Leokadija Kanovičienė. Stovi – radijo bendradarbiai Douglas Haggio, Lynn Labuckienė, Aušra Pleinytė, Eduardas Labuckas.

Nuotr: M. Borusienės

svirtelių nulenkimu ir pertraukė "anti freeze" išpylimo, vyksta pasikalbėjimai įvairiomis temomis, daugiausia apie žuvavimą, žvejybos reikalus, nuotykius, rezultatus. Šioje draugiškoje išvykoje šalto vasario mėnesio pabaigoje dalyvauja 11 šalčio nebijančių lietuvių žvejų. Pasikalbėjime išskyla Stepono Kęsgailos pasiūlymas steigti lietuvių žvejų klubą. Pasiūlymui pritaria J. Dalmantas, J. Šiaučiuolis ir A. Mylė. Šie keturi ir yra laikomi pirmaisiais Klubos iniciatoriais – steigėjais. Iš jų St. Kęsgailos ir J. Dalmanto jau nebeturime.

Paskelbus per spaudą, 1966 m. gegužės mėn. 8 d. AV P-jos salėje sušaukiamas Klubos steigiamasis susirinkimas, kuriame dalyvauja 21 būsimasis žvejys, Klubos narys.

I pirmąją Klubos valdybą išrenkami ir pareigomis 1 metų kadencijai paskirti: J. Šiaučiuolis – pirm. Pr. Bukauskas – vicep., A. Mylė – sekr., B. Kirstukas – išdininkas. Valdybos nariai: Stp. Kęsgaila, K. Toliušis, St. Vyšniauskas. Revizijos Komisija – J. Viliušis – pirm., nariais P. Petronis, J. Adomaitis.

Susirinkimas iš dviejų pasiūlymų, balsuojant primamas Klubos pavadinimas "Montrealio Lietuvių Žvejų Klubas". Klubas NIDA ir įsteigimo data 1966 m. gegužės mėn. 8 d. Nors ir kiek pasilaukta, šiandien minime NIDOS Klubą 25-metį.

Kokia buvo veikla, kas nuveikta per 25 metus? ... Klubas NIDA buvo įsteigtas sujungti lietuvių žvejus, gamtos mėgėjus Montrealyje ir apylinkėse į krūvą, pasidalinti žinojimu, patirtimi. Taip pat įsijungti į Quebec'o "Wildlife Federation" (kas ir buvo padaryta) ir gauti įvairios informacinės medžiagos, talkininkauti vandens, gamtos neteršimo, faunos ap-

saugos srityse. Dėl didelių "Wildlife Federation" projektų įgyvendinimų, žymiai pakeliamas klubams nario mokestis ir 1983 m. Klubas metiniame susirinkime pasisako už išstojimą iš Federacijos, kas ir buvo padaryta. NIDA vadovauja Quebec'o provincijos Žvejybos-Medžioklės nuostatais ir priimtais Klubo nuostatais, sudarytais Komisijos iš A. Mylės, V. Piečaičio ir J. Šiaučiuolio. Nuostatai yra atspausdinti lietuvių, anglų ir prancūzų kalbomis.

Klubos nariai žvejoja pavieniui ar po kelis savo pasirinktu laiku ir vietoje. Yra rengiami vasaros ir žiemos žvejybos turnyrai. Laimingesnieji turnyro metu sezono uždarymo parengime-pokylyje yra apdovanojami tauremis ar kitomis dovanomis.

Pirmasis vasaros žvejybos turnyras buvo suorganizuotas 1967 m. Ottawos upėje. Žiemos turnyrai pradėti rengti paskutiniiais keliais metais. 1969 m. Klubas įsigyja Klubos ženklą ir didesnius medžiaginius ženklukus. Projektas – J. Šiaučiuolio.

1971 n. "Quebec Wildlife Federation" ruošus kursas "Ginklų pažinimas" sėkmingai baigė ir pažymėjimus gavo B. Kirstukas, J. Šiaučiuolis, Ig. Petrauskas, A. Mylė.

NIDOS kasmetiniuose Sezonų Uždarymo vakaruose-pokyliuose meninę dalį atlikdavo pakviestos meninės jėgos: "Volungė" – Toronto, "Ramunėlės" – Ottawo, "Jaunimo Aidai" ir "Keturių Sesutės" – iš Sudbury. Ne kartą meninė dalis buvo atliekama ir savo jėgomis, vieno veiksmo komedijomis, montažais, dainomis. Bet ypatingai populiarius pasirodymai "Jaunųjų Talentų Vakaruose", suorganizuojamų J. Šiaučiuolio. Nemažas skaičius Montrealio jaunimo yra dalyvavę šiuose pasirodymuose. Keletas jų dar ir

šiandien vykdo pasirodymus Montrealyje ar kitose vietovėse. Keletas iš jų vadovauja, rengia panašius pasirodymus, atlieka programas. Taigi, NIDA yra žymiai prisidėjusi ne tik prie kultūrinės veiklos, bet taip pat ir prie lietuvių išlaidų.

Pirmoji Klubos gegužinė buvo surengta 1968 m. p. Skruibių ūkyje, Point Fortune, Que. Savininkams pardavus ūkį, dabar gegužinės ir vasaros žvejybos turnyrai rengiami St. ir G. Rimeikių vasarvietėje prie Ottawos upės Rigaud Bay.

Per 25 gyvavimo metus suruošta apie 10 išvykų. Pažymėtinos pas dail. A. ir A. Tamošaičius prie Kingstont, Ont., į Quebec'o miestą ir apylinkes, į Ottawą, į 1.000 Salų, ir kt. 1982 m. buvo nupirkta didesnė naudotas laivas žvejybai, kuris po ilgesnio remonto nuleidžiamas į Ottawos upę ir pakrikštijamas vardu NIDA. Buvo nupirkta ir į "pensiją išėjęs 40 a. jėgų motoras. Laivą krikštijo žvejys kleb. kun. J. Kubilius, SJ, krikštavėliais buvo K. Toliušis ir M. Kasperavičienė. Laivą pasinaudota tik vienerius metus. Po to nurašytas į nuostolius kartu su motoru.

Klubas NIDA yra Kanados Lietuvių Fondo narys ir "Nepriklausomos Lietuvos" B-vės akcininkas. Per savo 25 metų veiklos yra paaugojęs įvairioms lietuvišioms institucijoms apie \$4.000. Didesnės paramos – aukos buvo įteiktos Lietuvos Pagalbos Vajui – \$500 Žuvusiems už Lietuvos Laisvės paminklui, pastatytam VILNIAUS Šaulių Rinktinės Mississauga, Ont. Lietuvių Kapinėse – \$500; suruoštų specialiųjų pietų Lietuvos Pagalbos Vajui pelnas \$648.76 ir surinktos pietų metu aukos \$92.5

Per 25 metus Klubos valdybą perėjo daugelis narių. Čia paminėsiu tik buvusius Klubos pirmininkus, nes visus išvardinti imtų daug laiko. Pirmininkavimo eilės tvarka: J. Šiaučiuolis išbuvo be pertraukos 9 metus; B. Kirstukas – 2 m.;

● A. a. Juozui ČEPAIČIUI mirus Lietuvoje, Jo atminimui, reikšdami užuojautą Jo seseriai Irenai ir sūnui Alfonsui VAZALINSKAMS, aukoja \$ 20- laikraščiai "Nepriklausoma Lietuva" Pr. ir H. Bernotai. Nuoširdžiai dėkojame "NL"

A. Mylė iš eilės 6 m.; J. Petrulis 2 m.; A. Žiukas 2 m.; A. Jonelis 2 m.; ir dabartinis S. Rimeikis, vadovauja 3-ius metus.

Šiuo metu sąrašuose yra 88 NIDOS nariai. Iš jų 20 nelietuviai. Vyrų 63, moterų 25. Pusė narių galima sakyti, tik figūruoja sąrašuose. Neapsimokėjusius nario mokesčio už tris metus, esame priversti išimti iš sąrašo. To reikalauja Klubos statutas.

1990 m. už 1 dolerį žvejys J. Čialka pardavė Klubui žemės sklypą 300x90 pėdų dydžio prie Ottawos upės, Rigaud Bay, S. ir G. Rimeikių kaimynystėje. Šiuo metu yra vykdomas sklypo lygio pakėlimas. Pusė sklypo ploto jau pakelta ir tam reikalui išleista pusė Klubos pinigų, bet, tikintis narių paramos, numatoma atlikti viso sklypo pakėlimą, kad nariai, atvykę žvejoti, galėtų pasistatyti mašinas ir numatytame pastatyti namelį, pernakvoti ar pasidėti žvejybos įrankius, palikti laivelį. Investavimas ir darbas tikrai apsimokės. Sklypo vertė jau skaičiuojama 10.000 dol. verte.

Dabartinę valdybą sudaro S. Rimeikis pirm., A. Žiukas vicep., A. Račinskas išd., A. Mylė sekr., G. Rimeikienė parengiamas, P. Razanas ir B. Kirstukas išvykoms-turnyrams, J. Dauderis jaunų narių verbavimui.

Revizijos komisija sudaro K. Toliušis pirm., K. Andruškevičius ir J. Ladygnariai.

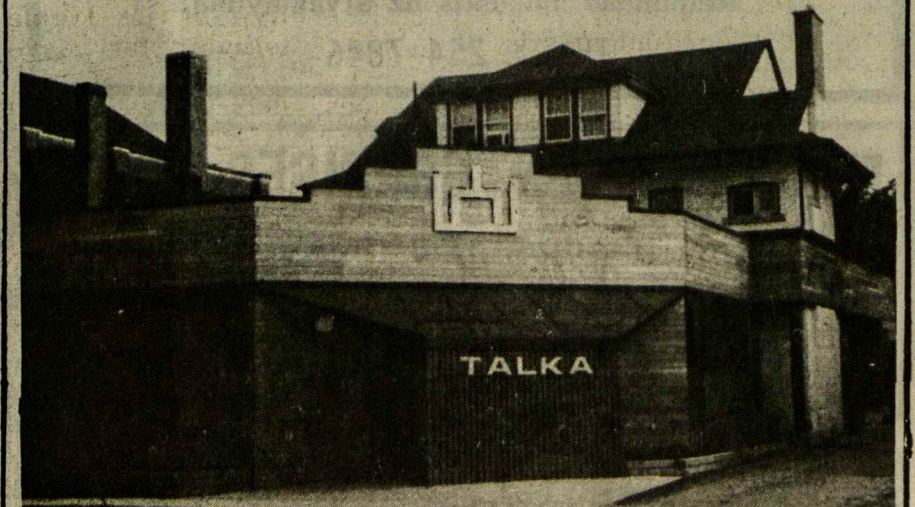
Baigdamas šią suglaustą NIDOS Klubos 25 metų veiklos apžvalgą-prašėsimą, prie kurio dar galima daug pridėti ar kiek atimti, norisi dar priminti – paprašyti, kad pasyvesnieji Klubos nariai daugiau kreiptų dėmesio į veiklą ir ją įsijungtų. Įsijungti reikia jau dabar, nes nuo Klubos įsisteigimo datos dirbantieji pradeda pavargti, reikalinga juos pakeisti. Kurie neleidžia sąlygos įsijungti darbu, visuomet gali Klubos veiklą pagyventi savo finansine parama. Už tai Klubas NIDA bus jums visuomet naudingas ir dėkingas." / bus daugiau /

● Viepa mūsų skaitytoja praneša, kad Kanados federalinis parlamentaras J. P. Hogue, Ph.D., atstovaujantis Outremont, Cote des Neiges ir St. Louis apylinkėse, atsiuntė šių metų sieninį kalendorių, kuriame yra pažymėta ir Lietuvos Vasario 16-tosios šventė.

● PARDUODAMI "Lietuvių Enciklopedijos" 37 tomai ir 6 tomai Vinco Krėvės raštų (išleisti bostoniškos LE) Teirautis tel: 935-7425.

● Š.m. kovo mėn. vyks skautų-čių rengiama KAZIUKO MUGĖ.

VIENTELIS LIETUVIŲ BANKELIS KANADOJE, ĮSIKŪRĖ NUOSAVUOSE NAMUOSE

TALKA

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, HAMILTON, Ontario L8M 1L6

TEL: 544-7125

AKTYVAI PER 36 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki 1 m. 5%
santaukas 4.25%
kasd. pal. taupymo s-ta 3.75%
90 dienų indėlius 6.5%
1 m. term. indėlius 7.25%
1 m. term. ind. mėn. pal. 6.75%
3 m. term. indėlius 8.25%
RRSP ir RRIF (pensijos) 5.25%
RRSP ir RRIF 1 m. 7.25%
RRSP ind. 3 m. 8.25%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 13.5%
nekiln. turto pask. 1 m. 9.25%
nekiln. turto pask. 3 m. 10.5%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

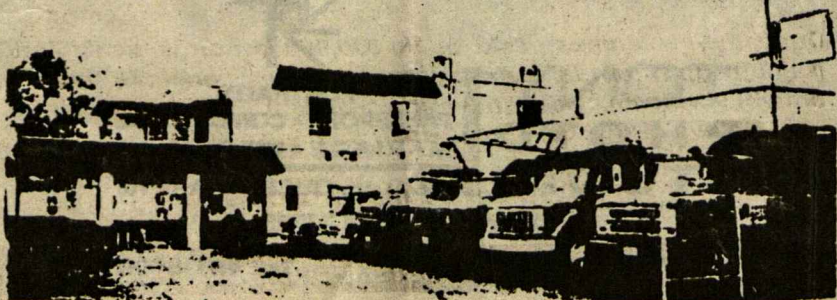
Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v. p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. r. iki 1 val. p.p.; penktadieniais – nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro. Liepos-rugpjūčio mėnesiais uždaryta.

GUY RICHARD ROOFER – COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausios patarėjas ir darbo atlikėjas stogodengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darba atlieka sąžiningai ir prienamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Av

Chateaugu, Que. Verdun, Que.

Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

Modernios Koplyčios

MIRUSIEJI:

• Juozas ČEPAITIS, montrealietis Irenos Vazalinskienės brolis, mirė Lietuvoje po operacijos. Jam teko išeiti tremties keliu Sibire 12 metų.
Užuojoarta artimiesiems.

METINIS "RŪTOS" SUSIRINKIMAS

Montrealio Lietuvių Aukšinio Amžiaus Klubo "RUTA" metinis susirinkimas šaukiamas š.m. sausio mėn.29 d., trečiadienį, 1 val.p.p. Seselių Namuose. Bus patiekti valdybos narių pranešimai bei valdybos pirinkimas. Klubo nariai kviečiami gausiai dalyvauti. Valdyba

• Alma (JAKIMAVIČIŪTĖ) ir Andrius VALEVIČIAI susilaukė trečiosios dukrelės. Sveikiname!

• Vivian (URBANAVIČIŪTĖ)-KEOGH, buvusi montrealietė, yra paskirta atsakingoms pareigoms Egipte. Čia ji dirba "Project Services" valdytoja(manager), Kanados vyriausybės SNC įstaigos paskirta. Projektas "Integrated soil and water improvement" Governorate of Daqahlyia-Egypt. Viviana yra Aldonos Vaičekauskienės duklė.
Sveikiname ir linkime viso geriausio.

KANADOS RAJONO SKAUTŲ IR SKAUČIŲ ŽIEMOS STOVYKLA

vyks vasario mėn.21-22 d.d., Boy Scouts of Canada Tamaracouta stovyklavietėje.

Prašome vilkiukus, skautus ir skaites registruotis pas Gintarą Nagį tel:683-6147.

• LIETUVIŲ SKAUTŲ KŪČIOS vyko 1991 m. gruodžio mėn.19 d., AV P-jos salėje. Dalyvavo vilkiukai, paukštytės, skautai, skautės, skautininkai ir skautininkės bei jų tėveliai. Visi prisidėjo prie Kūčių stalo vaišėmis. Skautų kapelionas kun.J.Aranauskas, SJ palaimino visus ir vaišes.

Vyko tradicinė programėlė, buvo atvykęs ir Kaledų Senis su dovanėlėmis.

Maloniai kviečiame visus sekmadienį 1992 m. sausio 26 d. 12 val.

I SESELIŲ NAMŲ SALE SUSIPAŽINTI SU

DAIL. ANASTAZIJOS TAMOŠAITIENĖS MONOGRAFIJA

PROGRAMOJE: • Vaizdajuostė - L.T.I.
• Supažindinimas su knyga - Birutė VAITKŪNAITĖ-NAGIENĖ
• Paroda
• Kava, pyragaičiai

ĮEJIMAS - Laisva auka.

VAIVORYKŠTĖ

Ta proga buvo pravesta tuntų sueiga.

• "NL" Valdyba ir darbuotojai bei talkininkai buvo susirinkę praėjusių metų užbaigimui prie vaišių stalo savo patalpose, kur praleido porą valandų pasidalindami nepaprastų metų įspūdziais ir palinkėdami vieni kitiems gery 1992-ųjų, o ypač tėvynei Lietuvai.

• Š.m.sausio mėn.12 d. iškilmingose ceremonijose, dalyvaujant apie 50-iai įvairių tautinių grupių vėliavų ir arti 1.000 dalyvių, vyko tautybių pamaldos gerai žinomoje Montreale katedroje Mary Queen of The World- Marie-Reine-du-Monde.

Pamaldoms vadovavo Montreale arkivyskupas Jean-Claude Turcotte, asistuojant vyskupams ir dvasiškiams.

Po specialų maldos sakinių pasakė 12-kos kalbų atstovai: portugaliskai, kinietiskai, ispaniskai, vietnamietiskai, tamiliskai, afrikietiskai, čekiskai, slovakiškai, japoniskai, itališkai, kroatiskai, rusiškai.

Galingiems vargonams gaudžiant, buvo meldžiama taikos, tarpusavio supratimo, užtarimo persekiojamiems, vargšams, ligonims, imigrantams. Lietuviai savo maldas išreiškė AV P-jos Choro ir vadovų giesmėmis lietuviškai ir lotyniškai. Nors nepilnas sąstatas, tačiau skambėjo gerai šioje mižiniškoje katedroje. Žmonės atsisukinėjo į vargonus, norėdami pasižiūrėti į choristus. Mūsų chorą specialiai pakvietė arkivyskupas J.C.Turcotte.

• "GLOBE & MAIL" neseniai atspausdino žurnalisto Jeff Sallot pasikalbėjimą su prieš 3 metus čia, Montreale, atvykusiu Donaldu Giedriku. Aprašo jo įspūdzius, atvykus į Kanadą ir į Quebec'o provinciją. Prie platoko straipsnio yra atspausdinta ir nuotrauka Donaldas su žmona Inga ir jau čia gimusiu sūneliu Paulium.

Donaldas, užklaustas palyginti Quebec'o reikavimus atsiskirti nuo Kana-

dos su Lietuvos nepriklausomybės atgavimu, Donaldas Giedrikas atsakė: "Kaip dar laisvesnis galėtu būti Quebec'as? Juk čia nėra jokių okupacinės kariuomenės dalinių".

Žurnalistas šio pasikalbėjimo proga pasakoja ir

apie Rue de Sève, kurioje šalia metro stoties įsikūrė "mažytė Lietuva": veikia lietuvių bankas, AV P-ja, eilė lietuvių šeimų apsigyvėno šioje gatvėje. Jis taip pat plačiau prisimena, kaip Lietuva dabar atgavo Nepriklausomybę.

NELAIMES NAMUOSE

Dažniausiai pasitaikančios gaisro nelaimės yra:

1. Užsidega virtuvė, bekepančios įvairius kepsnius. Dažniausiai užsidega keptuvės ir negilūs puodai, kai kepama taukuose arba aliejuje, arba - palikus kepsnius ir nuėjus į kitą kambarį, prie durų, telefono, vaikų. Yra būtina, kad įvairiems tokiems kepsimams būtų naudojami specialūs puodai - "deep fryers". Tokiais atvejais namas dažniausiai nesudega, nuostoliai tikrai virtuvėje, bet visas namas prirūksta, labai susmiršta. Labai patartina turėti virtuvėje automatinį gesintuvą. Kainuoja keleta dešimčių dolerių.

2. Perkrautos elektros vielos. Daugelio namai 30 - 50 metų, kai vielos buvo plonesnės, izoliacija išdžiūva, o dabar atsirado daugiau visokių elektrinių prietaisų. Tik pažvelkite į virtuvę, kiek naujų aparatų atsirado. Dažnai jungia elektrinių radiatorių ar oro šaldytuvų į tą patį elektros lėmpai įjungimą - ir namas gali sudegti.

3. Rūkymas lovoje prieš užmiegant dažnai pasibaigia ne vien tik gaisru, bet ir rūkančiojo mirtimi. Todėl reikia labai saugotis. Darbo patirtyje buvo 2 gaisrai ir 2 mirtys.

Dažnai pasitaikanti nelaimė yra audra, vandens vamzdžių sprogimas. Pasitaiko rečiau, bet ieškiniui didesni už atsakomybę, o atsakingas gali būti ne vien tik savininkas, bet ir nuomininkas, todėl ir nuomininkui draudimas būtinas, nes gali tekti mokėti už sukeltą gaisrą ar išsiliejusį vandenį.

Vagystės - apiplėšimas

Atvejai tokie dažni, kad belieka tikrai klausimas, kada bus Jūsų eilė. Stabtelėję Jūsų kaimynystėje, Jūs greičiausiai tuoj pat suskaitysite 2-3 apvogtus namus. Žinoma, yra ir išimčių. Vagys turi bendrai pastebimus metodus parenkant apvogimui vietą:

1. Jūs tvarkingai atrodote iš aprangos, papuošalų, matyt, žmoniškai gyvenate, gal būt Jūs turite nemažai elektroninės technikos, aparatūros, nesvarbu ar esate jauni, ar pagyvenę.
2. Gal gyvenate tik du, dažnai išvykstate, abu dirbate, vakarais nebūnate namuose, gyvenate vienos šeimos name.
3. Gal Jūs esate gerokai vyresnio amžiaus ir gyvenate vienas, ar tik du.
4. Gal Jūsų namą įeiti galima paprasčiausiai užkibus peilį pro durų plyšį ir durys atsidaro (nes namas \$200, 000 vertės, o durų užraktas-\$20 vertės).

Po vagystės draudimas apmokės greičiausiai naujų atpirkimo kainą, bet kiek baimės! Vagys gali ir kitą kartą ateiti. Tenka apsisaugoti:

a) visoms Jūsų durims įdėti tik raktu iš abiejų pusių atidaromas durų spynas, "dead bolt lock";
b) įsirušti apsaugos-aliarmo sistemą vietoje. Tai gali kainuoti \$500-\$700;
c) įsirušti apsaugos-aliarmo sistemą, sujungtą su centrine stotimi. Apart įrengimo, teks mokėti porą šimtų dolerių į metus prijungimui prie centrinės.

Už įrengtas apsaugos sistemas yra duodama nuo draudimo kainos nuolaida.

Tikime, kad pasinaudosite šiomis pastabomis savo labui.
P. Adamonis,
Draudimo Agentas

PARDUODAME APARATŪRA, TINKAMĄ LIETUVAI:

video kameras, video įrašymo aparatus, televizijas, radijas, magnetofonus, bevielus telefonus gausite papigintomis kainomis pas: LEON SERVICE, 5887 Sherbrooke St. W. Montreal tel: (514)-488-3363; Toronte tel: (416)-886-7659.

Aparatai yra šių firmų: Toshiba, Akai, Aiwa, National Panasonic M7, GVC, NEC, SONY, SANYO

Two cassette radio - \$89. Video nuo \$299. Video camera \$1299.

Maurice Kaplan

KAILIŲ SIUVĖJAS

- * Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- * Saugojimas vasaros laiku (storage)
- * Taisau ir remodeliuoju
- * Siuvu ir parduodu

1449 rue St.Alexandre
Suite 500 A.
Montreal, P.Q. H3A 2G6

Telefonai:

844-7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARIAGE • WEDDINGS
5220 ch. QUEEN MARY rd.

TONY LAURINAITIS

MONTREAL, P.Q. H3W 1X5

Tel. 481-6608

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 De Seve, Montreal, Qué. H4E 2A8

Tel: 766-5827; 766-5830

SKYRIUS: 3907A Rosemont Blvd.

AKTYVAS - VIRŠ \$29,000,000; REZERVAS - VIRŠ MILIJONO.

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m.7 %	Taupymo special 3½%
Certifikatus 2 m.7½%	Taup. su gyvyb. dr. 4 %
Terminuotus indėlius:	Taupymo kasd. 4½%
1 metų 6½%	Einamos sask. 4 %
180 d.-364 d. 6 %	RIFF-RRSP term. 1 m. 7½%
120 d. - 179 d. 6 %	RRIF - RRSP term. 2 m. 7½%
60 d. - 119 d. 6 %	RRIF - RRSP taup. sask. 4½%
30 d. 59 d. 4½%	

IMA UŽ:

Nekilnojamą turtą - nuo 8½%; Asmenines - nuo 10%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve		3907A Rosemont
Pirm., antr., treč.	9.00-3.00	Pirmadieniais	10.00- 2.00
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00		3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00		2.00-6.00

PARDUODU

retas lietuviškas knygas. Atvykite pasižiūrėti.

Tel: 489-2310

Kalbu angliškai ir prancūziškai.

Juris Poruks

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

NAMAI • AUTOMOBILIAI • PREKYBA • ATSAKOMYBĖ

3907 A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 722-3545; Fax: 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ A.I.B., DONNA SVRAKA A.I.B.

PETRAS ADAMONIS C.I.B. Res: 256-5355

Greitas ir tikslus pataravimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENI NUO 11.30 IKI 12 val. nakties

Programos Vedėjas: LIUDAS STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr., Duverney, Laval, P.Q. H7G 4K7

Tel: 669 - 8834

EAGAN REALTIES INC

5344 VERDUN AVE., VERDUN, H4H 1K4

Nekilnojamo turto pirkimo ir pardavimo

patarnavimas

BRONIUS NIEDVARAS

Bus: 766-3586

Res.: 487-4938

ZIENKA PLUMBING

24 VALANDŲ PATARNAVIMAS

• LIETUVIAMS NUOLAIDA:

Neimamas mokestis už atvažiavimą.

TEL.: 254-7846

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ

6695 - 35-th Ave., Montreal, P.Q. H1T 3A6

ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

TEL.: (514) 767 - 4690

VINCAS PIEČAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4

JONAS & CÔTÉ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIUMU, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS.

Savininkas - Mike OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Qué. H2A 2A5

Tel: 721-9496; res: 729-2446